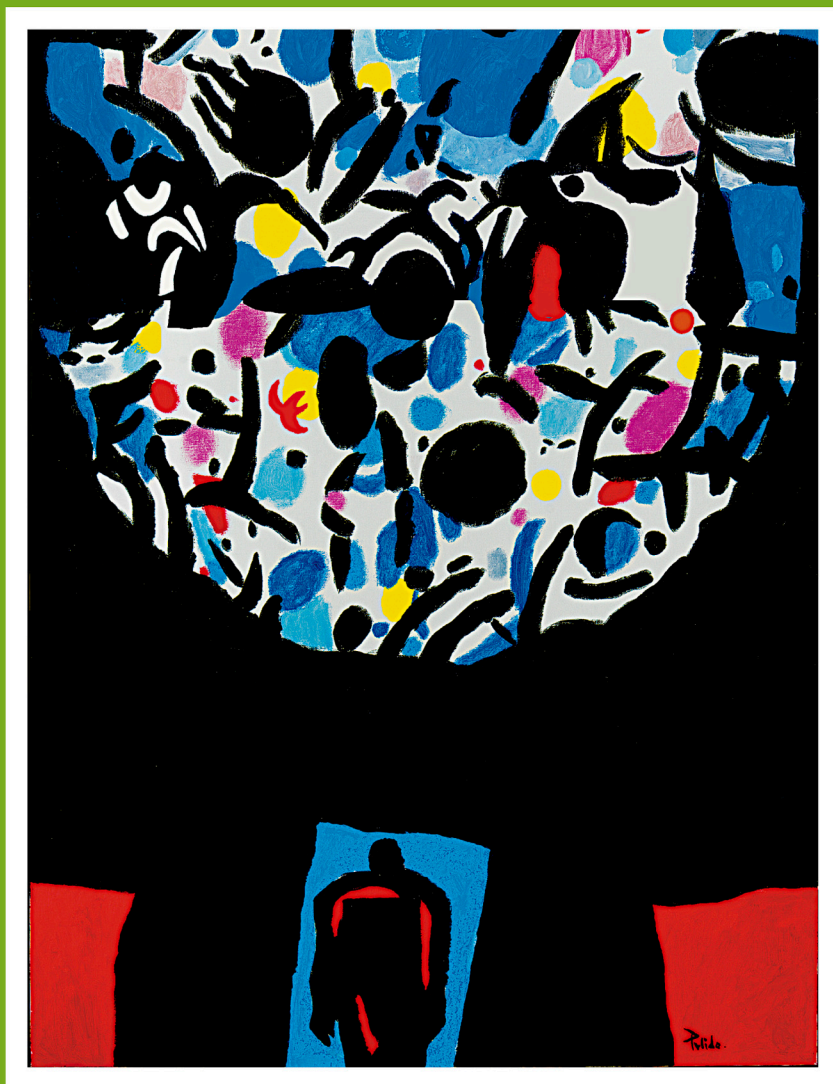

DORNA

EXPRESIÓN POÉTICA GALEGA Nº 39
2016

D O R N A

Esta obra atópase baixo unha licenza internacional Creative Commons BY-NC-ND 4.0. Calquera forma de reprodución, distribución, comunicación pública ou transformación desta obra non incluída na licenza Creative Commons BY-NC-ND 4.0 só pode ser realizada coa autorización expresa dos titulares, salvo excepción prevista pola lei. Pode acceder Vde. ao texto completo da licenza nesta ligazón: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.gl>

© Universidade de Santiago de Compostela, 2016
© Xunta de Galicia, 2016

EDITA
Edicións USC
Campus Vida
15782 Santiago de Compostela
www.usc.gal/publicacions

ISSN 02313-3806
ISSNe 2340-0099

EXPRESIÓN POÉTICA GALEGA Nº 39

2016

DIRECTOR: Ramón Lorenzo

COMITÉ DE REDACCIÓN: Alba Cid, Ismael Ramos, Lorena López López, Mario Regueira.

SECRETARIA: Alba Cid

COMITÉ ASESOR: Juan Viaño Rey (Reitor da Universidade de Santiago de Compostela), Valentín García Gómez (Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia), María José López Couso (Decana da Facultade de Filoloxía), Francisco A. Cidrás Escáneo (Director do Departamento de Filoloxía Galega), Luís González Tosar (Presidente do PEN Clube de Galicia).

ILUSTRACIÓNS: Antón Pulido

DESEÑO E COMPAXINACIÓN: Antón García

ENDEREZO: **DORNA**, Expresión Poética Galega, Cátedra de Lingüística e Literatura Galega, Facultade de Filoloxía, Universidade de Santiago de Compostela, 15705 Santiago de Compostela.

ENDEREZO ELECTRÓNICO: dornasc@gmail.com

A revista DORNA reitera o chamamento ás escritoras e aos escritores para que nos envíen as súas colaboracións, a ser posible por correo electrónico ou ben por correo ordinario, preferentemente acompañadas dunha versión dixital.

O comité de redacción de DORNA non se compromete a manter correspondencia sobre os textos que se lle envíen nin a devolver os orixinais.

ESTA REVISTA SAE MEDIANTE COEDICIÓN ENTRE

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

Secretaría Xeral de Política Lingüística

CREACIÓN

NO

Alfonso Pexegueiro

Nenos xogando*

unha moneca con frío nos ollos –unha casa furada–
un barco: man cansa na fronte do intre que lle fai ser piloto –ela
algo así como unha trapallada de soños que se desfán–

azul-camiño-neve derreténdose nos labios
aínda
non aprendidos a bicar – (foron tras da rula)

de ollar alongado íanlle cravando o vidro da miseria nos pés:
pés de centeo
onde os toxos eran luares–

«pum! Pum!» – «eu son a moza» – «ti non, ti non» –

esquecidos soños, xa nunca seredes homes –

houbo unha guerra con feixóns, canudos, tanques de tona,
e castelos de soños de onde
saían coma lóstregos ceibes bicos de sol – (xogaron todos) -

sabedeiro, o home, perdeu e colleu medo –
xonicas
disparou sobre da moneca e furoulle os pés –

*Nota do autor:

Agradezo a Alberto Valverde a recuperación deste poema e o seu traballo sobre el. Resulta curioso que moitas veces eliminemos poemas das nosas obras que son, dalgunha maneira, clave, como este de «Nenos xogando» (onde xogan os nenos, a nena que imaxina, ou os xoguetes, esa moneca coa que comeza e remata o poema?), e no que xa aparece a infancia como «desactivadora» dos dispositivos do poder e do «sagrado», que os nenos e as nenas fan a través do xogo. A infancia que non se deixa «capturar» polo «dispositivo» do amo, da relixión, do poder, da «relixión capitalista» (o home perdeu no «xogo» e disparou, covarde). Só a covardía do ser humano e a súa maldade (malos tratos, castigos, desvalorización, leis de escravitude e de mercado, humillacións, opresión...) converten o neno, a nena, en asasinados, en maltratadores e seres que non recoñecen o humano en liberdade (así consolídase o Poder, as tiranías, os sistemas de represión, de exclusión, os «estados de excepción», as gue-

rras, e os negocios e as mafias), apropiándose os adultos da infancia, de toda a riqueza que ela trae consigo ao nacer e coa cal o ser humano non pode facer negocio polo que substitúen esa riqueza (a inocencia) por pequenos postos de poder e de mercado, de «sacrificio», onde están excluídos o amor e a ética, hoxe tan necesarias en todos os «campos» da humanidade; vivimos en «campos de concentración», pero non nos queremos dar conta; cada mañá, en Europa e no mundo, comeza o regreso a Auschwitz. Un tempo duro coma unha rocha vén-senos enriba, sen pensar. Só o pensamento pode furar a rocha.

Amauta Castro

É febreiro

Cando a xente viste de negro semella máis pálida que de costume
THOMAS BERNHARD

A primeira ferida é irreversible
nada dela prescribe

I

Todo era inexacto (coma sempre
as longas paisaxes semellaban daquela bretemosas
catedrais ou espellismos difuminados por unha espesa tona de ar).

Lembro que camiñabamos xuntos (todos)
e eu ofertaba as miñas mans baleiras.

II

Da verdade que fía na roca nacín
e no embigo cortado da nai acollín o abismo.
Eiquí no interior da folerpa
a orfandade é a miña única luz.

III

Da miña ferida xorde o gólgota que ilustra o poema

Onde só resplandece a miseria pousarei o meu verso
Onde a longa viaxe do mar avisa da nada pousarei o meu verso

IV

Irei até o finxido
até a crucifixión non lembrada
até o sangue que persiste nos océanos e nas espadas

Irei até o carreiro sen ninguén
(perseguido)
até o presente onde as rochas
saben dabondo como é de peor a loucura

V

Envolvereime de reixa
de rendición sombriza
dunha cor agre e xiratoria

Cancelade o meu nome
só a angueira reconece o que escribo

VI

—Supoñamos que non hai ninguén na rúa neste febreiro e que o ar
permanece frío e calmo, e que na fin deste inverno un río inesperado de
choiva asulagara a estrada con violencia.

—...Rubiría polos muros

—Supoñamos que non hai muros

VII

Pero observo o meu mar de sede

Hai pétalos perfectos
que nacen da súa agonía

VIII

Pido vivir onde afogadas
en sal
viven as bágoas

IX

Terei curiosidade polas xanelas onde semella chover
polo bosco primeiro onde ninguén camiña
polo amor
fonte de preguntas e de sombras
polas persoas que sen propósito avanzamos cara á cinsa

X

Eu soño con paxaros e con follas cheas de voces:

—Ven, imos chover sobre o mar de todas as inxenuidades

XI

É febreiro. Orballa.
Sobrevivo sen sol.
Uno os anacos da soidade que teño.

XII

E sentarei finalmente (como agora)
e saberei que o sufrido
é un azar famento que mira de esguello

(outras sombras virán pousar en nós
así que vivide
ou morrede recollendo as súas miradas)

Baldo Ramos

Diálogos con Eugenio Granell

Penetrar en la selva fue tarea fácil. De pronto nos encontramos sumidos en la selva.

Tuvimos que recorrer un penoso camino, durante el cual se manifestaron los signos inequívocos del sueño y del terror. El caballo piafó y se encabritó cuando una serpiente cruzó veloz el campo, dividiéndolo en dos. De un árbol petrificado al que abrazaba un torrente de lianas, brotó un enjambre de arañas de león que tiñó de amarillo la luz de la luna.

Con todo, conseguimos avanzar.

Conscientes de que abundaban dúas letras para erguer a maquinaria celeste das nove cúpulas que soportan as contradicións do poema, entramos na noite coa certeza da bubela que desvela os segredos de Salomón e non pregunta.

O cabalo, exhausto, bebeu no río de leite e mel no que a linguaxe evita a antonimia e a compracencia.

E confiou na cegueira.

No territorio da cegueira, os reis camiñan a catro patas e ninguén se axeonlla diante deles.

Ignoran as regras da analoxía e iso impídelles dar cos camiños de acceso.

Algún sufriu a tentación do goberno, pero os paxaros de Farid Uddin Attar encargáronse de abortala.

Na cegueira, as raizames do primeiro voo poden rastrexarse a simple vista, se o paradoxo se interpreta dende o centro do padal e conseguimos que as malas linguas non delaten o celo da pantera.

Millones de minúsculos gusanos gaseosos nos cubrían los pies. Nuestras caderas se ornaban con transparentes flores líquidas, microscópicas flores atterradoramente voraces. Al devorarse entre sí nos causaban quemaduras y ásperas heridas en la piel. Sudábamos tierra. Allí había un lago de obsidiana derretida. Viscoso, caliente, movedizo, adormecido. Era la polución de la selva. Comprendimos: habíamos llegado.

O tambor do horizonte tensaba as nervaduras do amencer.

A luz era líquida como lava seminal que remonta a ollada primeira ata dar coa espiña dorsal da transparencia.

Mentres fervía o opio nas olas da consagración, unha muller con ollos de bubela abriu un libro en forma de mazá que ofreceu aos incrédulos que termaban da pedra circular da felonía.

Aínda escrito nunha lingua xa esquecida, a muller con ollos de bubela soletreou o nacemento do Paxaro Pi, unha vez que considerou as consecuencias de ter falseado as escrituras da fundación da cidade e a interpretación do seu canto.

Pero ella, seca de sed de amor, divisó el aleteo circular del Pájaro Pí.

El Pájaro Pí con membranas de aceite de cacao.

El Pájaro Pí con antorchas de sabután trenzado.

El Pájaro Pí, que inocular chicha en las membranas de las hojas secas.

El Pájaro Pí, portero del canal que conduce a la selva.

El Pájaro Pí, coronado de silencios en punta.

Con una sola pluma, aunque sea muy tierna, el Pájaro Pí borra todas las huellas.

El Pájaro Pí, sedante.

A veces, el Pájaro Pí es grandioso y cálido como el rumor que emana del rocío.

El Pájaro Pí, tan amable, cuidó nuestro caballo.

Oh, gran Pájaro Pí, el caballo era un montoncito de granuladas. Sus cuatro patas, buen Pájaro Pí, eran cuatro raíces. Oh, Pájaro Pí de raíces aladas. Sus crines, las diminutas plumas del Pájaro Pí mismo.

El Pájaro Pí aulló y se desplumó.

Sólo fauces, el Pájaro Pí.

El Pájaro Pí, temblequeo de flechas y semillas.

No; el Pájaro Pí era —esto es lo que era verdaderamente—, era el húmedo secreto de la selva.

E na selva quedou para render contas do seu canto.

Paxaro Pi de afiadados silencios de cristal.

Paxaro Pi que aniña entre as palabras que borrou o alzheimer.

Paxaro Pi que aprende na cartografía do baleiro, mesmo antes de asumir o retorno.

Dende a cantiga 103 de Afonso X, o Paxaro Pi remonta o río da eternidade para corresponder co seu exilio.

Sente o roncxo delator do vento que o afastou do paraíso.

O paraíso primeiro.

O que ignora a linguaxe dos paxaros e evita a resposta ambigua do condenado a morte.

Pero hai outro paraíso.

E o Paxaro Pi coñece a súa orografía ascendente, vertical como a complicidade coa sombra, como a tinta que delimita as voces que inxectaron de púrpura os misterios da fecundidade.

Todo se renueva. Todo continúa. Todo se repite. Todo sigue igual. El ciclón es ciclón, el volcán terremoto, la selva es el río, el río es el volcán, el día es el ciclón, la noche ya no es noche o sí lo es aún. Al manejar su máquina, el Pájaro Pí se extasía.

Queda envuelto en un torbellino de visiones que juntan en los aires las cúpulas urbanas de Coria, Burgos, Guanajuato, Soria, Manila, Charleston, Valparaíso, Lima, Bogotá y Jerez de la Frontera vacío de dentistas y gitanos.

Reina el más estricto orden lógico.

Una vez fecundado el Pájaro Pí, que es pájaro-nube, que es pájaro-lluvia, que es pájaro-piedra, que es pájaro-espejo, su varonil palmera capital riega las tierras. La maquinaria de hojas, raíces, aves y luces no hace más que engullir crepúsculos y auroras.

Si aletea, el Pájaro Pí abanea el volcán.

Compostela, novembro 2012

Cuberta do libro de artista Homenaxe a Eugenio Granell, 58x78 cm, exemplar único

I

Vai camiño da Praia
con vellas sandalias
pisando a queiruga, e
esculpe a Berenguela
con cada pegada.
Que che aprendan
lunfardo.
Chíscalle un ollo ó solpor,
fala coas gaiivotas.
Deixa que choren as
pedras desconsoladas.
Mira ó ceo, aplaude e
marcha.
Espera a que alguén che
responda. Creba as marxes,
vai máis alá, busca, pretende
ATOPALO. Achégate, tócao,
rabuña nela, non te
conformes. ENCONTRA.
Tranquilo, a xente non sabe
do camiño, que non che mintan,
non saben. Que lle pregunten
ó ceo, coma ti. Que busquen
eles tamén.
Non aparece nos
mapas, nin nos atlas, nin nas
enciclopedias. O saber dos
vellos é caduco, pasado de
moda. Non vale. Olvídao.
Vai buscar á
Rua das Janelas Verdes.
Pregunta por alí.
Busca onde
acabe o mar. Busca ben.
Viaxa no avión feito con

papel de xornal. Voa de
noite e escoita mentres
a música das rúas de Madrid.
Déixate
guiar por
Kostas Jaritos.

II

Quen é o que condena e quen o que
perdoa?
Quen é o que cansa? Quen o que
cheira a mar? Calamos.
Suspiramos na noite e chamamos
por quen nos debería de ter ensinado
como saír da tobeira, como
enfrentarse ó mundo exterior.
Atropeláronos a todos contra un piñeiro
vello. Choraron despois, e puxéronlle
candeíñas ós santos, ás meigas e
choraron. Choraron moitísimo.

III

Non poderás comigo porque
son máis forte ca ti, xa que no
fondo eu controlo o teu respirar,
porque te alimentas do aire que
me sobra, porque es un voitre.
Se eu morro, ti morres inevitablemente.

IV

Escuros e fértiles terreos labrados son as persoas polémicas, a xente que
dá que
falar.
Non hai cousa mellor ca un inconformista, un
inadaptado, un amotinado, un
rebelde con causa, un
insumiso.

Exóticos e histriónicos deben ser
os axiomas
sobre
os que
se asente
o ser daquel que busque ascender: máis piares pousados
na superficie do mar, así chamarán máis a atención.
Con todo, o polémico ha de ser snob: Que pode haber máis
polémico ca un inadaptado snob? Seino: Un rebelde de pasmina...
A beleza da rosa que pica, a grandiosidade dun mar que mata ou
o frío dun xeo que queima. Contradición: fermosura, arte, nós.

Celia Parra

A soidade dos nomes

I- No escuro

O que non é palabra non ten corpo.
Non sente nin padece,
non existe.

Mais ti tanto tempo palpitando
entre cénit e nadir
estendendo a túa luz sobre os días
a cámara lenta.

Ti tanto tempo reclamando o que che pertence
ti tanto tempo soa
ti
malia todo abrigándonos.

Tan só un nome
para construír sobre el a túa historia.

II- Preludio

O medo era anhelar a contención
sabendo que
en calquera momento
a dor rebentaría as comportas

Así o encoro na gorxa.

III- Un río era unha promesa

O aire está mancado pola curvatura do teu ventre
garda a forma exacta
a calor.

Cando vai treboada e o aire é denso
podes atravesar cos dedos o espazo do cuarto
e apalpar
o que puido ser
o latexo case extinto dos condicionais
o tempo por abrir.

Ti quixeches ser río pero o aire
o aire lembra a raigame das letras.
E non hai fuxida máis infértil ca o movemento
cando a suspensión dos puntos de orixe e destino
é unha espada de Damocles
que oscila
lento
sobre as marxes.

Clara Vidal

De nome propio, Alois

Compás a distancia que me dispón cara o teu sur desorientado,
a conexión umbilical
que gardamos a morte
na estirpe sobrenome
á que obedezzo,
aínda que non me corresponda.

Levo os teus apelativos nas orelas
máis afundidos que os pendentos.

Igual que as historias da nena do parque –que non existiu nunca–,
a invención do cabalo do camiño a espernexas

ou ti chea
nas cartillas da fame

inefábeis.

Quérote alén do gume afiado dos teus vocativos.

Que estiveches aí,

intanxíbel,
no arrolado da nenez dun prado verde.

Que me deron a vida
para me recoñecer nas bágoas prístinas
os teus ollos augados.

Viraches cara a min oceánica,

cravando a ferro
esas engurras da rabia
ameazando a mañá do galo
coas túas patas.

Comprendín
–sen escoitar os berros–:

o fogar seguía alleo.

Ceguei,
coma sempre,
cunha carga infinita de amor para ti.

Biquei na túa testa
mentres pousaba a túa man na miña
para te acariñar.
Coma sempre.

Coma sempre,
mudáchesme a rateira
na túa ruta ao esquezo,
onde eu
endexamais terei nome.

Deixáchesme morrendo.

Logo de terme chuchado a vida,
abandonáchesme na porta
da mesma morte.

Dérache
a pouca enerxía enferma
que me quedaba.

Xa non son materia.
Non existo sen ti

e non sei perderte.

Na memoria,
non haberá funeral.

Primeiro premio do certame
Manuel María da Casa Galicia de Gipúzkoa
no 2016

Daniel Salgado

Sobre a moral

O incorrecto avanzar da primavera caracteriza os ceos.
Marca o inferno moral ao que sucumbe a época.
Non nos rendemos e nin así damos entendido
por que non podemos ser amábeis.

A chuvia tamén varre os nosos ósos.
É indicio de que non existe remedio
para unha paisaxe tan doente.
As enfermidades da alma non curan á intemperie.

*

Sobre a liberdade

O que facemos coa verdade,
considera Gil Scott-Heron,
é a chave do camiño á liberación.
Pero non sabemos que facer.

Sabemos apenas que do tempo atmosférico
depende a nosa idea.
E que ningunha servidume
cae polo seu propio peso.

*

Sobre a linguaxe

A nosa débeda coa linguaxe ascende.
Tendemos a esquecer
que calquera pregue do idioma agocha vermes.
E aínda e todo porfiamos,

como as silvas resisten á ordenación urbana.
Porque o combate é a morte.
Nin as flores máis brancas impiden a dura realidade.
Nin o significado se nos revela en cada abrocho.

Porta

A porta, ben se ve, é corredía. Ela corre por nós. Nós apenas ficamos con vontade de correr. O avance do seu desprazamento é directamente proporcional á intensidade do desexo. O desexo podería ser, un supoñer, o de correr polas corredeiras. Mais onde vai que non existen corredeiras neste mundo. As corredeiras só se dan nos soños dos incautos. Existen os corredores e, inevitabelmente, a vontade de correr. Corredores inzados. Con tantas portas como tigres. Cada un casado coa súa. Con cadansúa porta ou caranguexo. E nas corredeiras inexistentes, esas que medran co desexo, penduran amoras os días primeiros de setembro e o zume atópase nos dedos co sangue que na pel abillan as pugas das silveiras. Elas igualmente inzadas e sen portas. As corredeiras, de silveiras. Aquén da porta certo é que tamén o sangue prolifera con máis ímpeto cá herba. Algún chiando nas paredes. Agochado as máis das veces por dentro dos tecidos coma nunha homenaxe ao desvarío. Sangue estanco contrario ás correntadas. Esas que empecen, poderías deducilo, a porta. A porta é unha cifra. Está a ollar para min cos seus non-ollos. A porta corredía vixía, por suposto, o dito estancamento. Así e todo non ten conta da vontade de correr por tras do ferro. Da intensidade do desexo. As vontades císcanse fóra do seu radio de acción. Son algo semellante a prófugas da porta. Tampouco sabe que nos adentros conspira un nó corredizo ou desenlace. Que non é a pesar da disfunción dos protocolos. Porque corre máis o pensamento, o corpo fica indemne por agora. E a monstruosidade da porta é pezoña atrincheirada nas pupilas. Alén desta, en sucesión, unha outra porta vai e escorrega. E outra máis nun percorrido que chama ás aves polo tedio e ensancha o oco na cavidade da boca. Desafinado de ferros. Fereza de porta portaespectros. *Mise en abyme* de portas corredías. *Mise en abyme* elevada a innúmero expoñente. A porta parece que impele a escapulida. E o desexo de ser corredor de fondo arremete contra. Pero esnáfrase na tenacidade do metal. A porta vence. Se atravesas a porta, o vento empantana. A porta ábrese, pero son unhas fauces.

Cangrexo

Penso nas paisaxes abertas da sabana uruguaia, a foresta húmida con araucarias. Nas da Pampa, limitadas pola encosta do planalto, ou nas estepas de cereais, sen dúbida abertas, sen arboredo, cultivadas, a barbeito... Non se abre. Na hidráulica das canles abertas, canles erosionábeis que se socavan mais non se sedimentan, canles en pasto, tránsito de crecentes... Non se abre. Na voz materna, airada, botando a man aos manubríos todos e só anos máis tarde souben que viña sendo aquilo de seica es filla de porta aberta, coma min, como con certeza haberían ser as que xa non hei botar ao mundo. Non se abre. Penso nas pernas da miña nai, abertas no momento de parirme, abertas no momento de facerme, na porca aberta de arriba a baixo porque malparira e se fixera machorra, na porca de Bego toda aberta de pernas no autobús de camiño ao instituto, no seu tufo de feromona. Na ferida de Carlos na testa despois de caer da bicicleta, na testa aberta de Carlos, no nicho aberto o día que o pasearon en caixón da igrexa ao cemiterio. Non se abre. Nos días que abren tras días de ballón, na bévera que abre a súa tona xa andado outubro en San Martiño do Bolo, no suco que aínda abre a avoa para pór un eito de patacas e nas laranxas amargas que parten tras lanzarse ao precipicio sobre a rúa, os mexos dos cans e mais dos homes. Non se abre. En falar coma un libro aberto, en silencio, en falar coma un corpo aberto, con alguén dentro. En como o tío Fernando me ensinou a abrir as nécoras sen mancar os dedos, a abrir as centolas, as ostras crúas... a fechar a boca cando puña a man na miña braga de perlé e eu non a retiraba. Non se abre. E outra vez nas paisaxes abertas da sabana uruguaia, no tránsito das crecentes... Na boca e nas pupilas fixas que permanecen despois de que o coitelo atravesa algún órgano vital. Nas miñas pupilas fixas no cangrexo. E o cangrexo non se abre. O cangrexo non se abre. Non se abre.

Emma Pedreira

A nena rara

Señorita

Quizais doce anos (quizais)
e sen bicicleta e sen preferencias pegadas nos antebrazos,
calcomanías e sen chicles nas solas

os cordóns —un si e o outro tamén—
porque aínda era impensable ser a suicida

as mans nos petos, quietas
ou mellor fóra, —que es unha nena—
e non podes escravellar no forro dos pantalóns
tan cerca das coxas, desa pel perfecta
que se acariña na barriga dos cetáceos
prateada tersa e libre de dano

como unha aleta entre as túas pernas
golfinho ou quenlla

como a diferenza entre incisivo e cairo

señorita quen, señorita ti,
a dos xeonllos pus
a dos nocellos azuis do castigo
a marimacho, a pirucha, a desafío
a que ri —boba— no medio das penitencias

rillándoo todo cos seus dentes de sangue
ou de leite.

Emoticona

Contáranme dixéranme tíñanmo debuxado.

Nos ollos —canto antes— como unha marea púrpura non soñada
atravesada de pegasos emocionantes
reclusións segredas nun trono de louza
artefactos novos para usar
a cesión dunha importante chave para entrar no reino coa saia chea de
amoras rezumando
os seus líquidos de sombra

con doce anos (quizais)
quen é quen de pegarle un sentido ás cancións que soan de fondo
a que ao escordar un pé estala e incha
e que é o hime e a flor e o xardín lonxe do seu significado primitivo

Pintáranmo detrás dos ollos —a preparación, digo—
como algo que se facía miúdo naquela dor de pinchos anos antes
pintáranmo como eu non entendería o poder dos bisontes na pedra
se nos pastos nunca foran vistos

e ao final eu sentada durante horas
cabalgando os reloxos e a incompreensión
totalmente soa e perdida con frío na ferida que non doe
así salpicando tictac tictac
pasa o tempo e eu perdida nos meus dedos pintados
(que alguén veña toc toc)

De aquí en diante ser mala

Tóxica
os homes xa non deben tocarte

nin as correntes
nin o sol nas pencas das costas facerche ese debuxo de liñas
de unir de número a número

nin pasar xunto ás prantas sen que apodreza a súa semente

o teu sorriso colgando coma ósos
entre os ósos dos bosques de Uppsala
unha advertencia
para a dor e os corvos

cave canem
cave lupum
cavete mecum

Ersebeth Bathory on me

Báñome, virxe
e medro
coma unha planta carnívora

este desexo
descobre o seu estoma
rebutando (entre o sangue) a súa abertura de luz

que detesto

A nena rara

A nena rara
pasa as doas polo inicio do fío
e despréndelas polo seu cabo

illa o tempo
para nada

para nada

escribe en papeliños orfos dobrados até o derradeiro límite
e lava con xabón de taco
lagartalagartalagarta
ás agochadas

a súa mancha

As armas colocadas no vector

A fermosura xuvenil nos movementos de quen
para pagar un café
saca do peto unha presada de moedas que seica
non servían para outra cousa.
Eu sabía que aquela noite as pedras,
as árbores froiteiras e a muller proparoxítóna
rabuñarían os meus instintos no paraíso perdido,
en Compostela.
Pero despois de caer en emboscadas e desastres,
canso de traizón na casa e de derrota,
atopei a ecuación que se axustaba ás circunstancias,
que me deu valor abondo para mirar as miñas mans
e admitir que a decadencia se instalara.

Os camiños de ferro supuran unha fe
que os documentos non poden comprender e a cabeza
do silencio asoma sempre como a derrota
que baixa da montaña.
E daquela apareceron,
edificios,
esa música futura que non,
unha serie de contidos que nunca xurdirán
con maiúscula inicial,
seguir fodendo máis aló do estoupido da alborada,
o animal,
digamos a incerteza dende a rúa de san pedro
a escoitar as campás do tránsito,
volverán as mandíbulas dos cans e as animalias,
armas,
a alternativa do que é posible,
practicar a esperanza e xerar unha violencia alternativa,
colectiva.
O relevante, xa que logo, é colocalas no vector,
a lombos dunha forza,

aprendino nos libros para saber que as levaba enriba,
cargadas,
preparadas.

É así como se fai o heroe,
pero a meirande parte das veces
non temos luz abondo para observalo.

Jesús Castro Yáñez

Tega (tríptico dunha avoa que non sabía)

de todas cantas formas haxa de arar é
esta
só esta
a única que ela non entendía

non sabía medir
a roda de metal e especias das palabras
o papel máis marcado cás bestas xuntas
todas
a primeira corda que tirou pola linguaxe
nin o día que as voces asinaron enxertos
pero coñecía de corazón
cada ferrado
e se aprendese a escribir os animais
non se había de ver boi erguerse á maneira

A memoria é a parte do tempo na que o tempo baila. Coma se para facerse invisible abondase levar moito tempo sen se mover, hai xente que decide desaparecer das fotografías. Outros moitos quedan. Son tal que avelaiñas cravadas con alfinetes de luz, en caixiñas de cristais embazados. O afecto é a escusa viciosa que os garda de ser riscados da historia. Cando atopei un bolso cheo de fotografías nun dos armarios da casa, foi unha delas, na que saían a miña avoa e mais o meu avó cun dos seus fillos, a que máis me chamou a atención. No reverso, ela escribíalle a el, que daquela se atopaba servindo na guerra. Había palabras máis veladas ca outras, coma *muger*. Non puidera ir á escola e non sei como aprendera a escribir, igual de vérllelo facer aos fillos. Levoume moito máis descifrar algunhas palabras do que tardei en recoñecer o que lle doía. O que sabía amar. As últimas liñas falaban co máis resolto e claro trazo: *adios amigito astalatuya*.

hoxe o seu fillo
senta tras da cociña de leña
coma quen di un cordal

non hai outro horizonte na casa

no devalar da tarde
apaña faíscas á ardora
pinga o tempo a cada lampo

—e ha de chover?

—está a soñalo.

o monstro

*Nihil certi habemus in nostra scientia,
nisi nostra mathematica*

Nada hai de certo na nosa ciencia,
fóra das nosas matemáticas
NICOLÁS DE CUSA

a quen lle pertencían os números, preguntou
e se o primeiro de todos eles debía ser o máis pequeno

nas galerías daquela casa
espirais, fórmulas, sucesións de ceos
auspiciados polo ollar canso de fibonacci

no día primeiro falou de xeometría e aritmética
das proporcións dos corpos, do cálculo
aproximado das súas áreas,
os seus volumes. a predición da súa traxectoria
a velocidade exacta dos seus pensamentos

despois virou cara aos números imaxinarios
os que lle habitaban a caixa do peito
e navegaban pola auga e polo sangue.
o nome que tivera sempre antes de nacer
os rostros e as mans que perdera no tronso do xiro
as palabras pronunciadas na caída da folla.
os medos

nos medos fixo un alto. estaba no día dezaioito
e estaba na noite dezanove. o seu iris
xa non era lexible coma antes
e os números revelaban unha tendencia clara

á escuridade, á confusión, a signos
que xa non eran universais e predicibles.
as sucesións de ceos, tornados en noite
non permitían anticipar os cambios de estación
nin as subidas e baixadas das mareas.
no medio daquela escuridade
os números non eran guía nin intuían o camiño

non se pode calcular o universo cun só número,
dixeron as paredes da casa,
non se pode coñecer a incógnita
se só se sabe contar con números enteiros.
as incoherencias non podían ser integradas de todo
e traducíanse en silencios, en combinacións absurdas.
en linguaxe matemática aparecía o baleiro:
non toda a escuridade era transcrita.
busca no tacto as fraccións, dicía a voz,
só nas fraccións atoparás o sentido da negrura.
os medos armábanse en fórmulas extensas
tan complexas que sobordaban o espazo da casa.
na xeometría fractal, a escuridade multiplicaba os seus patróns

un golpe de aire atravesou as paredes
e os números máis pequenos comezaron a se colocar.
diante dos ollos aquel caos simbólico
adquiría un sentido inusitado: as proporcións
quedaban identificadas como os corpos:
as cores, as texturas naturais, as incógnitas
todo era descifrado e deixábase ler
coa facilidade coa que as ondas enchían as praias.
conforme as cifras foron caendo en orde
e as ecuacións tomaron o lugar que lles correspondía
a escuridade persistente tamén desapareceu
coma se esa fose de sempre a súa misión.
as paredes e o teito fixéronse transparentes
ao contacto coa luz cegadora que o arrasaba todo.
os algoritmos eran agora partículas en suspensión
a contar as virtudes da súa harmonía.
nada parecía lembrar a noite longa na casa do monstro

Lara Rozados

As cousas que xa non

O «carbón para Mike»
e as cinsas do Gramsci,
«a fala dos avós que temos mortos»
e as cartas das amigas
que temos fóra.
O pelo que nos cae,
a pel por onde engurra,
ou a que sobra no ventre
despois de parir,
a música da infancia,
o que esquecemos,
as cousas que xa non
(nas barbas de quen,
as bolboretas?)

«O terrorismo de estado é certo»

Teslles fobia aos uniformes.
É coma cando soñaras
que o tipo aquel da *Falange*
que sempre levaba o chándal do *Ejército*
e unha pinga de vermello nos ollos,
che bisbaba algo no ouvido
e ti non te podías mover
(e non hai nada máis angurioso
que querer espertar dun pesadelo
consciente de que dormes
e non dar).

Ou coma cando
había aquel despregamento
da Garda Civil
alí, onda o local.

E un tipo con pasamontañas preguntara

—Vive usted aquí?

—Non, pero estou nunha asociación que ten o local aquí.

—Pase.

Ao chegares arriba, tremías.

Despois soubeches a que viñan.

Os xornais dicían algo de que un rapaz
quedaba baixo «tutela» policial.

A palabra arrepioute.

Lino Braxe

Cuarteto parisino

Cambio de garda

Acabouse a festa.
Este é o prezo da agonía.
Perderte e saber que nin te inmutarás.
Chorarás un pouco
esquecerás para seguir vivindo.
É o que facemos todos.
Habías ser ti diferente?
O sol de xaneiro, en París, é delirado.

Palabras amistosas

A dor, o cuspe da dor,
o domesticado sentir,
o sol vermello das bágoas,
os deuses da choiva que choran
sobre as miñas humildes intuicións,
sobre as miñas suturas mal cicatrizadas.

Salmo

Vai para trinta anos que morreu.
Só lembro as noites de hospital
coidando do seu hálito de vida.
Non lembro nada máis,
agás que foi a miña esposa
durante catorce días.

Era isto

As cargas da vida
son un territorio común aborrecible.
Non pagou a pena.
Algún sorriso xunto ao mar
si que lembro.
O resto son humillantes sacrificios.

Escrito en París, entre o 2012 e o 2013

Luz Pichel

CO CO CO U

nun desesperedes vós as escuriñas que axexxades entr
os buuxos alá desd u outro ladu nun han cael as casas ó pa ó paso
d arroghante maquinaria volv andar solt a ghaliña mirádia cua
miñoc antrus dentes cantandu ceib e prumetendu ovus bunitus cuma
unha sibila probe inspirada pula deusa das silvas

unha xílgara?
nun sei unha melra?

ás noites enfiandu cunversas ben que cantabades vós tamén
comunais ó abrihu das pedras parece que foi ontes debullábanse
cestas de bunecas louras ieran elas u u refulghar das nenas
aburridas ás noites alí alí alí alí naquel cubertu cua luz
averghunzada dus candís agha aghatuñandu polo muru arriba a luz
apoucadiña pulo curru adiante furandu furan furandu nu silenci

rapaza vestind unha mazaroca surrindu
spíndua debullándoll a ghorxa pra un
cular d uvas de sanantón
anuándoll un panu
na cabeza berrándolle
mala nughallá lacaceira
nula nulidade
nulípara numantina
arrulándua miña
miña xoíña miña xugheta
miña xughraresa
abeloura
amendueira camelia cabaza
filudendro fionchu flor de cristu

cantandu sen permiso por cccincucentus ou máis anus na percura dun
chisco de vaghar inn inn innurástedess u voso propio cantu descoñecéstel
a beleza dus ríus agha pros pradus us nomes dus paxarus e das herbas
inútiles cumedores de ghran i atrousadoras du millu innurástedes as leis
maiores dus estadus e das ghramáticas cumandadas pur uns arcabuceirus

nun se ten medu ón rei que nun transita o sitio nn nun se recea
de cear cantandu nu lugar que existe sen lugharar

óese unha mulleriña tatexar cunha
voz acurtada
un murmuriu aghochada tralas silvas
cutelea cu sonu acena cunha man
estate quieto di
deixa o h brodie deixa u u non
lle póñala man encima á miña cabra
este animal que ves aquí é a miña
cabuxa u forasteiru é charles
charles brodie nun se lle quere mal
nun é fan dus animais dumésticus
nin de culleitar devece por desfacer
palabras vive dis u pobre

interviñan us códighus i o muuuuundu cu mandu pulo mangu
pula manga pula mingua munga disparandu pra vós alí alí alí alí
mendrellus contra un penedu

baléirolu sacos cintinelas
atentus de muiños daugha aghardan
a rematadura da muenda raparighus
subidos ón carballo á luz da lúa arreghuadiña
a vosa sombr abanexada pulo ventu du candán
atacada dus lobus
tal e cumo contaba u papá jesús
baléirala ssss alforx du seus días cans

élelos muiñ boulandu noit e dí moa e muega tarabelu e rudicio
aproveitand u temp cu xerundiu antepost ó decaementu du seu son
roufeño rouquiño vaia
nn nun nun desesesperedes esperando polo que polo que foi polo
miudo polo de pronto da vosa desssscendenccccia tanto como suñassstes
a redención viña da man dus viña du mandu viña dus mandus que
ían vir
e vir viñerun viñerun viñerun boh boh!

aparece a fighura dunha árbore rara cun nove

raíces ó aire sete fraquiñas e dúas ghrosas tronco
 xighante nin sete abrazos encadeados darían
 pra abrazalu as pólas eran a) dúas no medio tiraaaaaando
 cara a riba e b) sete
 vulteadañas cara abaixxxxxu cousa de indiciar tristura
 a folla aínda verde tooda polo chan estrada
 alghu que parece un nenu sucísimo come
 cireixas debaixo unhas boas outras a medio
 cumer dus paxarus e nun era un neno era
 un home pequeniño nun sabía
 recoñecer a cireixa podre
 as dúas raíces máis cativas semellan
 engharameñadas unha noutra a de máis á squerda remata en dous
 gharabullos recubertos cun escarpíns de la e botas de cor vermella sendu
 néghralas antepostas botas da raíz cocupa a posición da dreita
 o rapaz vai en canelas
 ponse a medral a árbore nese intre e espáaaaallase cuma a masa na artesa
 medra e medra prós lados e pró ceu ata desaparcer detral as paisaxes
 e nun se ve máis ca esa rareza unírca us us us us za
 us zapatiños estrullados pulo volume da masa

ios que viñeron e viñeron e virán eran suplantadores súpetos da da
 mú da música máis da música máis da música máis linda du
 cantar deles du canto da ghaliña ceibe

e por que linda?

nun sei o amor é lindu

o amor é linde

ai sí? nun sei raiar lindar estremar unhas cuas outras as

leiral as casas us corpus abrigharse

medianís de pedra sepulturas tamén

innóranas eles innóranas aparcendo tralus buxus

mais nun desesperedes us que mirades para nós desd a quietude desa
 américa sombriza será quietude? será sombriza? mirade como aínda
 nace xente d enmeighadora ghorxadura a neghrume nun dá leite nun
 dá patacas nin cabra dá nin ranchus que dá fume du neghro e dá
 loito loito de panu e saia e cabeciña

iso si que si ai peru ás veces das mesmas bocas duns túneles moi moi longos saen multitudes con fachos acendidos feitos de palla de centeo

ás veces a neghrume dá loita ho e loitar sinifica pelexa revolta ou brincadeira

o verbo faise nome loitar?

fai home e fai muller e fai e fai e fai e e e fai

aghardade santiñus deixade madural u cerial pouqu e pouc brodie abanex us braz que mal ten aghardar algo máis tedes por diant o temp u tempu todo u tempo tantísimu tedes e retedes

máis ca min que veñu de collel u tren pra a casa vosa uns virasois pulo camiñu unha planicia unha trebuada un atrevidu u brodie unha velocidade cuma de cabalo bala nada un soplar un solpor un pis pas un pis un paso un pas de rien un nada plaf un puf un pufo

andu tratandu de andu tecendu con andu tentandu ó andu poucu veño pra vin prós pradus coa idea dentend limpal a poñer lilas nas ter cun vustedes unha para seghírmonos queréndumonos con superesdrúxula querenza nn nós nós nós e vose vustedes por respektu [...]

Madrid, 30 de maio de 2016

Míriam Ferradáns

que se chamará Caín

Entón souben que terei un fillo e que se chamará Caín,
como tamén se chamaron os outros que antes sentaron á mesa.

Na colmea, as abellas máis novas nótrense de premonicións
por iso a súa mudez non impide o anuncio da primavera.

—Deberíamos sacar un panal,
a cera debilita a forma.

Mentres, unha nena agarra con forza a man do señor maior,
a súa non é a delicadeza do pétalo, senón a das raíñas.

Na nosa casa repartíranse a partes iguais
o amor e a comida.
Alimentaremos con ausencias o centeo da memoria
e volverán a nós as pantasma
que nutren as familias con lazos que matan.

Somos fillos da casualidade, non do amor,
e, ao igual que as flores que enxendran tubos polínicos para a reprodución,
nós, tamén dependemos das abellas.
O amor, se chega, faino despois,
cando temos distribuídas as colmeas.

—Deberíamos sacar un panal,
o mel debilita a forma.

Os lazos xogan entre os pés ao equilibrio
porque non somos nós a familia perfecta,
nin sequera somos familia, de feito poderíamos sentarnos
por orde alfabética.

Non somos nós,
senón a idea
a que nos mantén con vida.
A nosa antropofaxia habita no disimulo,

comer para non ser comido:
a traizón do apiario.

O aguillón mutilará estes corpos irtos que logo devorarán as ratas.
O veneno é cuestión de permeabilidade
e nós somos capas de adherencia, filtración.

—Deberíamos sacar un panal
o zunido debilita a forma.

Os abázcaros serán comidos polas ratas, a raíña será comida polas ratas
a nena que agarra a man do home, será comida polas ratas, e o home, e
outras ratas.

Cumprir coa cuadratura do círculo roedor.

Sei que terei un fillo e que se chamará Caín
porque somos capas de adherencia, filtración.

Moncho Iglesias

Un arco da vella cor carriza e cobre
a tea asfáltica da cociña do parvulario
Un arco da vella vernizado de lavadoiros e arrollos de bidé
fai sombra aos sorrisos das bonecas parindo algodón
Fai sombra ás arañeiras do gas xa caducado
É a sombra dunha nora que nunca xirou
a sombra duns coches de choque que só unha vez se bicaron
a sombra dun carrusel onde rinchan cadeas
E entre as ferraxes do tempo nas pegadas das árbores
a sombra dun pupitre
a sombra dun pupitre gaseado con máquinas rexistradoras
un pupitre auscultado con botellas de leite acabado de espremer
un pupitre que moxe cadernos con pingas de aceite e sal
un pupitre izado en olimpíadas de entullos e tubos fluorescentes
os tubos que arremedan castelos interiores e que cada abril estoupan en
pétalos murchos dunha europa que aínda só balbuce e farfalla mentres as
guillotinas se elevan nas selvas onde crecen xiringas de formigón con pole
invisible de cor cheminea
os tubos que asfaltan as veas enfermas das gorxas castradas
os tubos que gorentan o xiz dos encerados en branco
os tubos que conectan a enfermidade co enfermo e o enfermo co disparo,
ese balazo que afoga na sintonía dun cuarto compartido por varrer.

Noelia Gómez Calvo

Aromas

I

Pés fríos
calzando vertentes,
no pelo a cola de cabalo.

Maquillaxe
perfume
vestido
 diante do espello.

O hemisferio dos corpos
na distancia
contorno.

Os inicios son mans tremendo.
Zapatos novos.

II

Espíasme ás escuras
no instante máis afastado
do mediodía.

A esencia de serpe cobre os ollos
cortinas apetito
parqué
calefacción
entrada de balde ao meu cuarto.

Fóra a néboa esconde o eco do sol.
Nas miñas costas
ules a mazá verde.

Xiro
o baleiro no centro da mirada.

III

Se pecho os ollos gritas dentro
amendoado
aséptico
son baleiro nun cuarto sen ventá.

O pulso arrastra mareas de decembro.
Toxos cravados no embigo
uñas entre a terra
frío na pel.

Fuxir soa cos ollos vendados.

Xoguetes de cogomelo
o teu olor nas mañás de Notre Dame.
Linguaxe da estirpe.

Na chuvia cores atravesan
pensamentos salvaxes
-ás veces o desexo precisa barreira-.

Corpos tinguidos nunha brazada
o sol cega
pecho os ollos.

IV

O corpo é cíclico
na pel crocodilos.

O sentido do tacto
identifica
ollos nas paisaxes
embigo
dentro da boca.

Diante
a saída.

Oriana Méndez

A nosa avoa leva

Etribela de amor entre os dedos
trenza coas mans e deseña
as nosas alegrías, vai con ela
toda a luz do Atlántico. Que na
ledicia nosa de antes sempre hai
praia ou poida
que estean as horas suspendidas neste
tempo roído xa non lembro se
todas as praias son
todas as praias son
o sangue morado das nenas

porque se puxo afiado e urxente
o momento, así borramos xestos
anteriores: o que as praias son
o que as avoas son

sobre o Esla, ríos de fronteira
e esta terra longa que acompaña
plantacións e vida extinta de comuneiros
en Castela, descende e latexa:
a noite avanza coa xeografía, adopta
o seu desprendemento, o camiño
escondado coma o xunco dobra
pero non parte

Hurdes, os pobos pobres do mundo
o seu alento común de vento ou
fame de calor entre todos de calor
os réptiles sobre unha
terra rota o seu intenso fume
como emana da enfermidade de pobres
este que nos abrangue
este fume arredor
prende a orquídea na suor maioritaria
medra
a primavera heterodoxa que edificamos

Ábrense as costuras no corpo como quebra
o aire e dita restablecer a cidade, vense
dilatarse a pel simultánea á sede
no interregno e todo o que existe
quizais se trate só da ximnasia dun músculo
preso ou era marzo
a luz sobre o frío o padal derrétese e conxéllase
a vida infecunda nestas relacións, de metal
os ollos ociosos, a pulsión que pide:

sobrevoa a vida como florece a cerdeira, pois
divididos sorrisos e dentes ocupan neste
intre do século as pontes sobre os sonhos
e vidas / cereixas / dentes que aquí somos
continuamente augas sobordando
as marxes, recobrar algunha cousa como se
entrega o amor fronte a un océano
amor as ondas dar pensado a crista
imaxinar a pirámide enferma
a organización que temos ulcerosa
para min que aí exacta está,
a posibilidade máis extensa
de vida

Hai as uñas por dentro da fala
de escoura que resgan todo o tempo
as fronteiras da linguaxe
que non dan medido os ritmos
hai os anacolutos cúmulo de ruídos
sobre todo estómagos en guerra no lugar
de fronteiras están que ferven os límites
do idioma porque
racha o esqueleto
esquema deste tempo que nos sobra días
do de onte días que nos sobran
o territorio arxiloso da derrota
porque seca o material e somos a pel
retornada dun naufraxio do que
salvamos pero non e cando chegamos
de volta estaba coma dinosauro estaba
a mesma esfera de morte exclusiva e capaz
que é a índole metalúrxica

e así escacha a mañá entre as rúas
deste buraco labiríntico mesmo lobeira
continua que é Vigo avanzando subterránea ou
superficie desde Candeán ata o lombo durmido
das Cíes
como digo, o astro entre os dedos
entre o pensamento conxunto trasládase
líquido alumea en lava
como se inicia un incendio sen extremas

Paulino Vázquez

Pola abolición de come-lo caldo

Quebrar os guizos.

Quítalle ao noso idioma o tangaraño
o palitroque vil, o garabullo
Préndelle lume á sarna: a lepra, o entullo...
a tranca que nos tolle, o negro raño.

Trónzalle o rabo eivado do diaño
quebra con lira a canga do estadullo
Xa nos fede esa escoura, ese zurullo
Córtallo ben cortado cun gadaño.

Bota das costas túas o adival
a argana, a forcadela, o tarabelo
as angarellas que nos puxo Hespanha

Tóllelle o gume eivado a esa gadaña
que nos mete na boca un cotobelo
co rumoroso verso de Pondal

Rafa Vilar

Pa(i)saxes

Gaza

A noite cae
sobre a cidade arrasada
cuspindo cristais

Os meus ollos
ábrense ao espanto
e maldín
a violencia do invasor

Unha violencia cega
que arpoa sombras
polas rúas poeirentas

E as miñas mans
xa só poden desencravar cadáveres
envoltos en terra

Terra palestina e ocupada
que o vento quere libre.

Idomeni

É a mañá
a que volve a nós
derretida e sedenta
calcinando a nosa ollada
ao pé destes arames
que sangran zapatos rotos

Nós aquí somos
se cadra sombras
asfixiadas

baixo o seu propio medo
que agardan
por outras sombras

Idomeni

O tempo detense
canalla e impasíbel
esta mañá
na pel de Europa
envorcando máis frío
sobre o noso exilio
manchado.

Kobanê

Abrázasme
nesta noite mutilada
e respiramos
a mesma dor escura

Nas rúas levantadas
a mañá trouxa
un frío azul
entre disparos cegos

E ti
Kobanê
resistes
violentamente esquecida
o novo inverno

Resistes
pequena cidade e invisíbel
para nós
prófugos dos días.

Lampedusa

O mar sempre o mar
a cuspir un vendaval de sombras
que miran para nós
exhaustas

Que miran e aínda exclaman
entre as coiteladas do frío máis atroz
o noso nome: Europa

Mais pronúnciano en van
porque hai xa ben de tempo
que nós preferimos o exilio
o noso propio naufraxio

E apenas somos sombras
a poboar unha paisaxe enterrada
neste mar

voraz escuro incerto.

Depositamos nos novos templos o peso
do pasado que aínda se resistía dentro
de nós. Fíxose dentro deles o lume eterno.

Nós esquecémolo todo, agás a querenza
pola pel. Tecemos cos fíos do tacto a nosa nova
bandeira. Comezaron entón a falar as mans.

As fogueiras alumaron a nova linguaxe.
A luz conduciunos ao outro. Nós detivémonos
no seu embigo e bebemos del (aínda hoxe lle
dicimos inesquecible a aquela beberaxe).

Eramos.

Eramos...

ata que o lume o anegou todo
(detivo a nosa danza: apagounos).
O lume non nos deixou ser:
calounos.

Xosé Daniel Costas Currás

Tecedores de ferro

búscame! sempre nos pertenceremos.
soñei dende a infancia
un palpar de máquina de vapor.

cheguei a chihuahua coa idea de volver á casa
era unha cidade cosida de retallos
que veñen da fronteira
e volverán a ela.

saímos ben cedo.
dende que estivera en alxeria
é coma se todos os trens do mundo
me pertencesen.

sinto a terra que percorremos.
o tren arrecende a mazá
e durmimos co acedo nos beizos.
avanzando por unha terra estraña.

alí estaba eu respirando a calor.
alí eu collía a mesma corda para chegar
a unha vila incrustada entre as montañas.

búscame! sempre nos pertenceremos.
xesús chega ao mediodía
dende urique hai dúas horas até a estación de bauichivo.

as vistas son extraordinarias.
os curutos parecen inaccesíbeis.
a montaña está salvaxe
e tan só hai unha raia que traza o fondo do cadro.
unha liña que divide a terra da mesma terra.
a palabra que torna a casa en descuberta
naquel lugar deixei a espiña pendurando a vontade
dun asentador de camiños férreos.

namorei desta terra dende que cheguei
atopeime entre plantas de alcouve
cun home derramado en cada barra.
gastado en beber e xunguir a tequila
un trago e un berro. embriagándose.

levoume a traballar cruzando a patria
escabechando a rocha para pasar as vías sobre as pedras
asentar o trazado para unha terra afundida
afuracada e sen reparto.
pensabamos que a terra podía coas nosas obras.
faciamos un traballo inútil cando non dabamos chegado ao pacífico.

avanzabamos aos poucos
a terra por veces facíase impracticábel.
furamos. alzamos as vigas. pasamos en cada tramo os mellores anos
da vida.

sentir como voan os homes ao redor.
tecer o deserto
cun camiño de ferro nas entrañas
dun inferno de area.

ao redor non gastamos o tempo
en apartar os mortos
para seguir fiando o ferro nas areas saharianas.

volver sentir a queimadura fresca do ferro ao sol.

non podemos pensar en ninguén máis ca nun mesmo.
cando todos marchan na area asolagada.
arrepentiámonos dos camiños ao carón.

pediamos auga. tragabamos area.
suplicabamos descanso e sombra
mentres morriamos de cansazo pola noite.

fun unha hora antes.
dende que levo vivido nesta casa pendurada

o tempo gástase en mirar ao bacío.
dende as barrancas
as cores da area
finxen un respirar de cobre.

parece que retumba o chan
neste silencio cando se sente a terra.
esperar ao chepe é como escoitar
palpitar os barrancos
dinamitar a pedra con auga e tempo.

o tren para min é a materia prima
atopar entre o vidro a casa.

falámoslle aos curutos
cando quedamos inmóbeis
observando a serra tarahumara.

na estación de bauichivo espera un neno.
anuncian que chega o chepe.

búscame! sempre nos pertenceremos.
a piques de volver atoparnos
miro para o cerro que teño de fronte. quero chorar.

o neno berra:
«viejo! no te vayas a morir mirando para gallegos».

Xosé María Álvarez Cáccamo

Catro poemas

quen é
quen é aquel que chama
desesperadamente

no alto das cornixas
desde dentro das cociñas derrubadas

desde o fondo
do vaso azul e seco

e quen son elas
as nais de tantos fillos sen arterias
as que chaman
con luz morta de pedra

e quen son eu aquí
incapaz
incapaz
abraiado na ira

30 xaneiro 2015

Vexo a arquitectura elemental do sufrimento,
sinto a semente da ira que non acaba de arder,
escoito a interferencia dos discursos cínicos.

Non chega a nós a fórmula da luz definitiva, o número
que precisamos para armar os aparellos dispersos.

Andamos na persecución dunha palabra xusta
que arrastre no seu río desbordado
os criminais.

O núcleo duro da gramática, a voz branca, explosiva, da revolta.

25 febreiro 2015

Escoito os borboriños do soño do meu pai,
as faíscas da ira.
Interpreto o fluír das sílabas amorfas.
Baixo ao soto das caldeiras que ferven
para escoitar
a maquinaria dos significados.

No punto central dos paradigmas,
na nódoa do sentido, no fulgor
das orixes da primeira lingua,
vive e dorme, reza, hiberna,
convulso vibra como un motor nocturno e permanente
o corpo comprimido de Francisco Franco.

Francisco Franco aí vai. Viña no tren.
Non o recoñeceron.
Está detrás dos carros de carbón. Apenas fala.
Con metálico andar ven camiñando.

Francisco Franco está
na razón substantiva.
Ollos de aluminio, labios
de hermético furor,
o seu retrato afunde na contraluz dos vidros
e no soño que o meu pai envía
desde o ermo da morte.

Ollos sen ollada, mofo, chumbo,
está entre nós, estatua de alcatrán.
En todas as casas manda disparar.

Vive no pensamento do meu pai por debaixo da terra
e chega a min, medusa colosal, térmite
que vén furando os muros.

Nunca deixou de estar.
Ninguén o esquece nunca.
Chegou antes do mundo.

7-12 marzo 2015

Eran os días en que a nosa nai aínda
non aprendera a morrer. Vivía
no equilibrio dos seus propios brazos de cristal aéreo,
dos seus ollos de visión nocturna e asombrosa.
Andaba vagacenta a percorrer os lindes,
residía na altura, preguntaba cos labios,
aboiaba nas lagoas de augas mornas,
ingrúvida indecisa, confiada
nas mans que a transportaban
pola tona das horas. Eran os días
nos que nós, outra volta cativos extraviados,
precisabamos luz, unha faísca leve.
Preguntamos por que. Preguntamos por ti, polo teu nome
que esvaece na brisa da fronteira.

Quero ver as alcobas de dentro dos teus ollos.
Achégome ao teu corpo, tento
na pel do teu perfil desartellado,
no vidro dunha fenda
por onde foxe o ar que xa non tes.
E dígoche, amodo, como nun verso antigo:
«marcha xa, vai marchando,
procura o teu lugar,
escolle o teu silencio».

Eran os días
en que moi pouco a pouco
estabas aprendendo a morrer.

16 xaneiro 2016

Pallasos na floresta

Fora Caroline a primeira en alertar á veciñanza. Volvendo para a casa en bicicleta, nas horas do luscofusco, alguén disfrazado de pallaso chamara por ela desde o interior do bosque. Probabelmente a historia de Caroline tiña detalles, pero nós esquecémoslos. A simple imaxe dun grotesco pallaso recortado pola última luz do día e chamando por unha nena de catorce anos era suficiente para deixar pampa a nosa imaxinación e espertar os medos dos nosos pais. Unha certa psicose asolagou a nosa pequena vila e as adolescentes fomos escoltadas, vixiadas e aconselladas. A policía local sacou un comunicado recomendando que non se nos permitise camiñar soas nas últimas horas do día e que evitásemos as zonas boscosas.

De todos os acontecementos da miña adolescencia, a aparición dos pallasos na floresta actúa como un elemento vertebrador. No rebumbio da memoria poden ordenar as lembranzas nun eixo básico, un antes e un despois do encontro de Caroline co descoñecido, un lugar no que comezaron a soar os ecos de voces no bosque e os pesadelos da comunidade adoptaron unha forma concreta. Despois da primeira voz de alarma volveu haber máis testemuños. Ocasionalmente algunha crianza que regresaba tarde á casa aparecía nerviosa e arquexante, contando que entre as árbores vira un perfil con zapatos grandes e cabelos avultados, ou que alguén lle ofrecera doces a berros desde o interior do bosque. A policía chegou a facer unha investigación. Nun pequeno claro atoparon unha vella cabana abandonada. Non había ninguén, aínda que un nariz vermello ciscado no chan deu para pensar que os pallasos eran algo máis que unha lenda contemporánea, e tiñan que ter, forzosamente, algunha base real.

A miña adolescencia, como a de todas as rapazas da vila, virou paseniñamente de curso. Non houbo máis bicicletas nin máis aventuras na zona boscosa. As rapazas deixamos de quedar en grupos fóra dos fogares e unha parte das nosas relacións arrefriou e mudou. Foramos onde foramos, a comunidade parecía participar dunha vixilancia tensa e coordinada sobre nós. Se por casualidade alguén nos atopaba camiñando soas non tardaba en ofrecerse a achegarnos á casa, ou chamaba directamente aos nosos pais. Naquel momento vivímolos cunha certa tranquilidade, un refuxio seguro que se opuña aos homes de cara pintada que aparecían nos nosos pesadelos e que os nosos pais imaxinaban nos cinco minutos de atraso cos que algunha vez volvíamos ao fogar. Co tempo, esa tranquilidade foi virando,

case sen decatarnos, nun ambiente denso e asfíxante, e nas miñas lembranzas aparece como se formase parte da mesma ameaza vaga e indeterminada que os pallasos representaban no fondo do bosque.

Tiña dezasete anos cando marchei da vila para ir á universidade. Que-dábanme aínda un par de semanas para facer as maletas e non volver máis que para as comidas familiares e a luz do final do verán parecía encaixar perfectamente con ese momento da miña vida. Baixara da miña casa ao centro e perdera por minutos o autobús para regresar. Estaba anoitecendo, pero os días aínda eran longos, así que decidín ir andando, mesmo sabendo que tiña que bordear a floresta onde, anos atrás, Caroline se cruzara con algo terrorífico e inquietante.

Case non daba crédito cando o vin. Recortado contra a luz do final do día, un home disfrazado de pallaso gargallaba e chamaba por min a berros desde dentro do bosque. Aínda hoxe cústame explicar o que aconteceu, se cadra non foi algo meditado e simplemente respondín a un impulso que se tramara no meu interior nos anos precedentes. Lémbrome apertando os puños e entrando, con pasos calmos pero decididos, máis alá da primeira liña de árbores. Camiñei cara ao claro onde o home agardaba, como se a súa simple presenza, de pé coas pernas separadas, resumise todo o oficio de terror que trataba de exercer. Coloqueime a escasos centímetros del e cravei os meus ollos nos seus. Un deles tiña un debuxo en forma de estrela e unha bágoa negra descolgábase do outro sobre a maquillaxe branca que lle cubría a cara. Pasaron segundos longos coma eras nos que os nosos ollos se desafiaron entre o silencio do bosque. Nalgún momento algo se rompeu no interior dos seus. Torpemente, tropezando cos seus grandes zapatos, o home botou a correr na dirección oposta.

Non puideron velo, e non había Carolines en bicicleta para facelo, pero imaxino perfectamente o meu perfil cando aparecín de volta no camiño. Recortado contra o luscofusco, estirado nas últimas luces do día, sereno como o sorriso que se debuxaba na miña cara, tenso como os puños que aínda apertaba cunha mestura de rabia e satisfacción.

Rexina Vega

Carne sobre carne

Mentres observa a danza absurda do viaxante co seu membro empinado, unha toupa que fura, unha serpe que remexe a terra azul da tea á procura da súa cona rosada, imaxina a violencia posible, a vinganza certa, a bota esmagando o corpo cavernoso como unha cabicha sobre o picudo asfalto, imaxina a trabada, os cabeiros fincados, as pingas de sangue enlamando a lanuxe, a boca aberta, o boquexo do peixe, imaxina ese basto tubo, esa masa de carne enervada, as vermellas uvas grosas dos testículos, imaxina esa serpe vomitadora de pasta branca, nauseabundo olor a peixe, imaxina o dano.

Como unha presa, como o albo sobre o que queren acertar os tiradores, frecha que se crava, pica que perfora, pau, lanza, fusil, ela como centro, como caza, ela, a súa oquidade, o que lle falta, o que non é, ese buraco negro, esa supurante regaña que con gusto cegaríaa, ela como as bonecas de plástico, lisura e dureza indestrutible, pero non, ela ten fenda, creba, cavorco e hai tempo que os homes danzan ao seu redor, osmando, cheirando, encirrándoa coas pólas das súas mans.

Como queren invadila, succionala, devoralaa, como unha peza de boa carne, volteala e abrílle as pernas, arrincarllas, deixar ao aire a súa supurante regaña negra e furar alí con pauciños miúdos, con tubos enferruxados, con tripas grosas, un anaco de carne, unha poza rosada, iso é o que ela é para todos eses homes cos que se cruza, ao carón dos que senta no autobús, ante os que se abaixa no pupitre, ante os que implora, como o pai. E imaxina a violencia, centos de faíscas vermellas, anaquiños de músculo desfeito, triturados filetes. Carne sobre carne.

Porque ela é agora carne fresca no mercado, froita de tempada que todos queren consumir, abondaría con esperar, este é un estado fuxidío, tránsito rápido, pero é agora, xusto agora, cando acaba de adquirir o máximo valor e non sabe que facer con esa atención que a borra, con esas bocas sen ouvidos prestas a devoralaa.

Non lle permiten sentar, quedar tranquilamente na súa senda e contemplar a estrañeza do mundo. Ten que correr, ela está correndo para evitar ser comida, para non perderse nos turbios intestinos dos homes que a asexan.

No corazón da noite, dentro do comfortable vehículo que a afasta do sumidoiro do que provén busca desaparecer nas raias brancas da autoestrada. Cegada polo alustro reflector, hinoptizada, deixa o corpo a mercé do animal que alasa e que transpira ao seu carón e foxe polas liñas brancas,

corre disparada coma un proxectil no campo raso. Deixa as súas trenzas, estira os seus músculos, engorda o seu peito, fatiga a súa carne, engurra as súas mans, cobre de branco a súa cabeza, é así como quere chegar ao seu próximo destino: coa vida cumprida, co medo pasado, coa esperanza fraca. Pero non, aquí todos teñen que cargar coas súas penas ou mexar un chorro creador para que se lle vexa e se lles teña que querer, e ela, que non é nada, chega ao destino comesta polo pánico.

A sobriña de Corto Maltés

ELA.- Mala amiga, esa que escoitou un rumor e non desmentiu a calumnia. Obrou á maneira dos artistas: foi harpía que envexa, e non celebra, o triunfo dos seus semellantes (*Cambia*). Pero que texto, por favor. E todo por quedar aquí. Eu non quero coñecer outros países, nin me gusta a novidade, nin teño espírito aventureiro, nin Galiza se me fai pequena. Eu non quero emigrar para triunfar. Quero traballar aquí. Ser actriz aquí. Habitar nos teatros do meu país. Ser parte do sangue da cultura desta terra. Non son comunista, nin anarquista, nin fascista, nin socialista. Son unha artista dun lugar único, irrepetible, universal. Estou encaixada e só me chaman para facer teatro poético. E vou farta, quixera facer dramas, comedias, espectáculos de acción. Pero nada, só me ofrecen poemas, poemas e máis poemas. E eu non quero marchar, aínda que fóra me ofrezan un musical, porque eu sempre quixen facer un musical. Non sei que fago repetindo os versos deste poeta que tanto me admira e do que eu non gusto. Se a obra está ben. Fala da calumnia e da envexa, e eses son temas que sempre me atraeron, pero é o décimo noveno espectáculo poético teatral que fago na miña vida. Entristécame ser desagradecida co autor e entristécame pensar que vou renunciar á gloria no estranxeiro por este drama interior sobre as teimas dos artistas. Pero máis me doería sentir o afastamento do esplendor que na miña alma provoca a ollada do Atlántico. Non, eu non quero emigrar. Non teño espírito aventureiro, nin Galiza se me fai pequena. Eu son deste lugar e desta angustia. Ademais, eu o único que quero é facer da sobriña de Corto Maltés nunha obra de vangarda, ou algo así.

VOCES DE FÓRA

DNOR

SILLOGE

Máis alá da crise: breve antoloxía de poesía italiana *under 30*

INTRODUCCIÓN, ESCOLMA E TRADUCCIÓN DO ITALIANO DE MARCO PAONE

Nos últimos tempos, a palabra crise estase repetindo coma un eco que se expande, dende a súa orixe etimolóxica e a súa razón epistemolóxica até a definición de acontecementos que están crebando o noso entendemento do mundo contemporáneo. O período que vai dende o crac financeiro de 2007-2008 até a crise dos refuxiados e aquela sistémica causada pola saída de Gran Bretaña da Unión Europea, sacudiu as vidas de moitos millóns de persoas nas súas necesidades existenciais e acirrou a aquela xeración de rapazas e rapaces que se foron formando como novos europeos.

Esta condición viviuse tamén en Italia, pero case coma unha ondada máis grosa que viña do exterior para remover o estancamento económico, político e social que percorreu o país a partir dos anos 90. Unha situación parecida deuse no mundo da cultura, da literatura e da poesía, *tout court*.

Un dos problemas da poesía contemporánea —non só en Italia— é a súa escasa difusión e coñecemento, malia o aumento considerable de publicacións ao longo dos últimos vinte ou trinta anos. A dispersión da poesía italiana non é unha prerrogativa dos últimos tempos, senón que leva unha cronicidade que tende a manter vixentes algúns vicios propios do mundo literario, ao entender o feito literario como posición de partida que proxecta —a través dunha rede endogámica de contactos interpersoais— a luz do prestixio na sociedade. Despois dos anos setenta, por outro lado, a diminución do público da poesía leva a un retroceso do xénero poético, que se acompaña dunha perda de recoñecemento dos autores. Excepto nalgúns casos esporádicos, estes fóronse impondo nun ámbito máis ben estritamente literario, ao perder o seu rol de axentes intelectuais e sociais, e daquela, a capacidade de mellora e intervención no espazo público no que se moveron e actuaron, máis alá dos festivais e dos encontros poéticos creados ao redor de revistas ou premios literarios.

A fractura reside en categorías tan maniqueas e ancestrais como abusadas na linguaxe política actual, xa que se arrandea na dicotomía entre vello e novo. Esta simplificación quere ser unha provocación, pero non hai dúbida ningunha de que entre as causas destas doenzas literarias hai un

mercado editorial a gran escala anquilosado, que mantén activas as series —*collane*— históricas publicando poucas obras e privilexiando nomes xa afirmados. A sensación é que esta vixencia das series poéticas nas grandes editoriais responde máis a unha cuestión de mercadotecnia —ao querer evitar polémicas nos xornais sobre o seu peche— que a un real interese na poesía que se fai *fóra por aló* entre a mocidade contemporánea, investindo nun labor de lanzamento de novos autores e, en consecuencia, na individuación dun novo público da poesía. Danse algúns casos puntuais de novas iniciativas como o Premio Rimini para novos autores —case un *talent scout* de poesía en colaboración con algunhas editoriais—, ou manifestacións como *pordenonelegge*, onde se dá voz aos poetas máis novos do panorama peninsular, e outros máis clásicos ou que se foron institucionalizando, como por exemplo *I quaderni di poesia italiana*, que se publican cada dous anos pola Marcos y Marcos baixo a supervisión do poeta e tradutor Franco Buffoni. A perda de referentes fortes e amplamente recoñecidos da poesía —hoxe en día en Italia o último poeta coñecido fóra dos ambientes académicos e literarios segue sendo Pasolini— non favoreceu a entrada de novas voces ou de renovados grupos poéticos; ao revés, consolidou os privilexios daqueles autores no seo de vellos órganos culturais, que como moito engloban as novidades alleas para neutralizar a súa hipotética carga innovadora. Por outro lado, este empoderamento e distancia do aparato literario viuse favorecido polo propio temor reverencial das novas xeracións de poetas e dun público máis xenérico interesado na cultura. Neste sentido, a perpetuación dalgunhas dinámicas por parte dos autores máis novos —tanto na academia coma no mundo poético e cultural— parece responder máis a unha tentativa de supervivencia illada que a unha xenuína vontade de adhesión a un proxecto literario máis amplo.

Tras e malia estas premisas, o novo estase movendo e móvese polas canles da rede. O panorama poético que se vive en Italia volveuse moi activo e renovado grazas ao acceso dixital aos debates presentes nas revistas online, nos diferentes blogs e páxinas dedicadas á poesía (*Officina poesia* de *Nuovi Argomenti*, *Atelier*, *Poetarum Silva*, o blogue de poesía da RAI xestionado por Luigia Sorrentino, *Parco Poesia*, *Spazio Poesia*, *Alfabeta*, *Interno Poesia*, *Formavera*, etc.). A democratización do acceso aos contidos e a maior facilidade na publicación de textos persoais nos diversos lugares que a rede ofrece multiplicou a oportunidade de coñecemento e circulación de creacións poéticas, mesmo dende os lugares tradicionalmente periféricos e afastados dos centros canónicos onde se producen discursos e materiais culturais da península italiana.

Así, entre festivais e redes sociais, os novos autores poden volver estar en contacto entre eles, compartir poemas, lecturas e opinións, establecer novas conexións e colaboracións, e mesmo chegar a crear ou a renovar os comités editoriais de revistas e premios literarios. O rexurdimento dunha nova xeración de poetas non pasa soamente polo re-coñecemento recíproco, senón pola posibilidade de renovar os modelos de participación poética coa xenerosidade e a xustiza de saber involucrar e deixar paso aos poetas que virán.

Nesta selección que aquí se presenta intentouse dar un cadro desta rede de voces poéticas que están emerxendo ao longo da península, centrándonos en autores que naceron a partir de 1986.

A presenza do eu lírico e a súa relación co mundo máis próximo foi unha marca constante da poesía italiana do século XX. A multiplicación desta subxectividade vai cambiando e remodelase canda a evolución do tempo histórico e os problemas que os autores viven e aos que asisten. A evolución dos cambios tecnolóxicos, sociais, xeográficos, económicos mostrouse de forma moi rápida nos últimos dez anos. E a súa percepción tamén, a tal punto que a miúdo se ve superada xa por outros acontecementos que están a suceder ou pola conciencia de non ter nada que ver ou non poder con eles, senón baixo o filtro da propia vida. Esta dimensión íntima ou doméstica áchase nos autores desta antoloxía e preséntase baixo diversas formas, conxugando en moitas ocasións a experiencia persoal como punto de conexión entre problemas e asuntos locais e globais.

É o caso da poesía de Francesco Terzago (1986), que pon en relación presente e pasado analizando mundos diferentes, especialmente China, onde demorou unha tempada, buscando «as cifras dos pasos, as medidas baldías / do camiño; aquela pertenza, aquela obsesión / do sangue que é outro sangue. / [...] O significado / daqueles nomes perdeuse, as sílabas / volveron estar dispostas / na condescendencia cara á extensión do traballo / asalariado e subalterno». A cuarta revolución industrial que esta xeración vive, os modelos de produción e de redistribución do traballo, as mutacións e as migracións non están cambiando só a cara e o sentido de pertenza aos lugares, senón a esencia primixenia das cousas do mundo. Unha nova natureza ábrese camiño co seu «recendo de terra metálica» que entra «na casa» e invade a materia biolóxica das persoas, cuxo espazo de relación se reduce aos xestos mínimos, a outra rapidez, aquela, por exemplo, dos vellos acenos de cabeza.

O contacto entre culturas diferentes que se atopan e se cruzan como encontro filial e ancestral concrétase na poesía de Samir Galal Mohamed

(1989). A reflexión sobre a propia procedencia vólvese proxección no futuro e marca a distinción entre ser e non-ser, «O meu fillo sería eu: morro de filósofo, xa era / sabio». Na sabiduría dun pasado perdido —o do pai, asimilado por unha cultura allea— constrúese unha nova tradición, unha xenealoxía da diferenza «no nome doutra identidade, / do espírito dun tempo terminal».

Esta relación vívese como diferida nas posibilidades doutras vidas, especialmente no cumprimento das aspiracións que os pais xa non poden realizar, coma no caso de Gianluca Furrari (1993). O cuestionamento ao redor das orixes é unha constante nestes poetas. No caso de Maddalena Lotter (1990) vivifícase na negación de calquera semellanza xenética para remitir ás orixes primordiais: «Non teño fame grazas / espero un día parecerme ao aire, / ao espazo entre dúas cousas ou a unha idea que nace», xa que —ao recuperar os versos de Irene Paganucci (1988)— «semellar é discreto roubar».

Noutros casos, á formulación de preguntas non corresponden respostas, senón hipóteses —«tería bastado unha raíz»— e certezas de viaxes cara a outras alternativas: sucar o mar para retar a forza das correntes e alterar a ruta dos eventos contrarios. Marco Aragno (1986) proxecta outros mundos posibles, mesmo cando ao redor medra unha paisaxe de cascotes e chatarras, como pode ser o da indiferenciada periferia que cerca Nápoles.

En todos estes poetas a linguaxe adórnase de palabras precisas, técnicas, reflexo e medida da xusteza da definición da realidade. E, onde se dá, tamén se escolle no patrimonio lingüístico da península italiana, coma no caso da siciliana Dina Basso (1988). O clímax ascendente das relacións forxa unha lingua forte, que cos sons roza os ollos que se enchen de desexo paseando polas estradas, afrontando os choques que provocan, mesmo pagando os erros, «todos fertilizando/ enchendo os costados da pedra / que despois todo absorbe».

Diferente é a actitude de Maddalena Lotter, que amoesta polos erros que se pagan «dunha vida dispersa», aparentemente dirixíndose a unha persoa allea ao texto, seica a un rapaz máis novo ou a ela mesma, nunha intervención heterodiexética que mesmo podería entenderse como suxestión para experimentar a vida sen os abafos dos consellos dos demais. Á versificación sobre os pasos en falso que se dan na vida corresponde simultaneamente unha conciencia profunda de «ocupar un corpo ata que morra».

A corporalidade desenvólvese como punto de partida e grao cero de especulación vívida da realidade e da interpretación das superestruturas

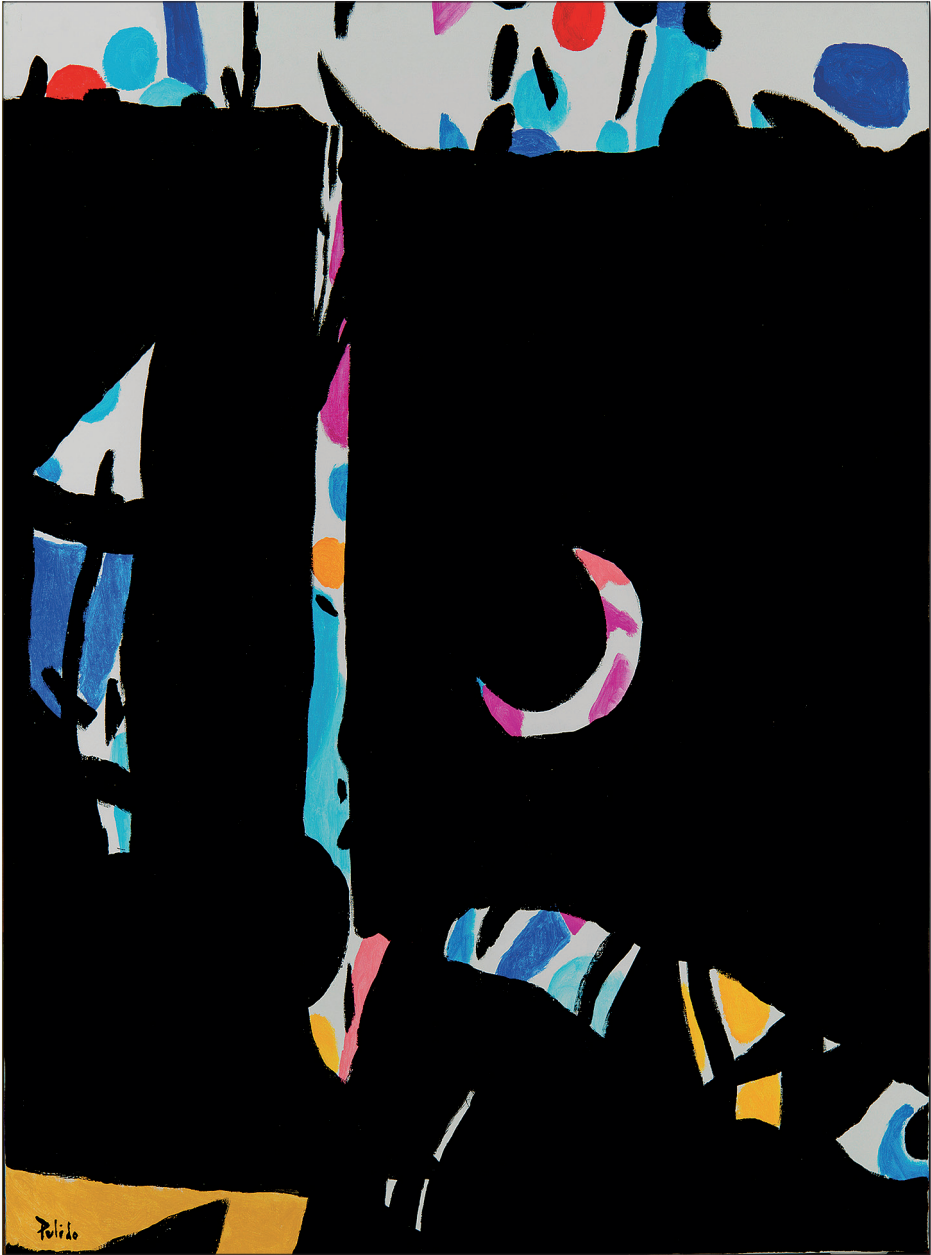
sociais dos comportamentos das outras persoas. Na súa poesía Irene Paganucci cinxe as relacións e as impresións nun ritmo intenso e breve do verso, que parece querer fotografar o instante, a pegada, e roubar o tempo ás sensacións que se experimentan: «Quedoume unha dor nos dentes, / unha dor verde perexil. / Tócoa coa lingua por tentar / unha ablación».

En Fùrnari, o máis novo do grupo de poetas aquí presentados, os corpos vólvense resistencia ao paso do tempo, ás mortes incesantes. A materia física da súa poesía encarna e lanza unha mensaxe esperanzadora para esa xeración, ao confiar na experiencia corporal como carburante primario para «sementarnos / para volver frutificar» e poder reinventar a fealdade do mundo.

Marco Aragno

Non attendere nessun allarme
anche se sarà notte fonda
e dalle vetrature vedrai la città che brucia
fra i roghi e i fumi delle discariche.
Qui la campagna sotto casa
sanguina dai solchi
quando l'alba sbuca come un ferita
fra i cartelloni pubblicitari.
Qui le auto si riversano sui cavalcavia
come formiche dalle tane
allagate dalla pioggia.
Ma tu resta, stringiti a questa maniglia
chiudi questi palmi finché puoi.

*Non agardes ningunha alarma
aínda que sexa fonda a noite
e dende as vidreiras verás a cidade que arde
entre as laradas e os fumes dos vertedoiros.
Aquí a leira baixo a casa
sangra polos sucos
cando a alba agroma como unha ferida
entre os carteis publicitarios.
Aquí os coches irrompen nun paso elevado
como formigas das tobas
alagadas pola chuva.
Pero ti queda, cínquete a este manubrio
pecha as mans até que poidas.*

Ci sarebbe bastata una radice
offerta al nostro passaggio
da un muro che costeggia la casa,
una radice emersa dal tufo
dal buio della pietra
per legare il presente col passato.
L'avresti piantata in giardino
sotto un mattone sberciato
perché l'edificio crescesse in altezza
e reggesse all'urto dei venti
che lo scuotevano in profondità.
Invece scegliesti il mare
per prendere il largo, sfidare
la schiuma degli oceani,
lottare contro la forza delle correnti
che spezzano il fianco delle navi
e stravolgono le rotte
lasciando che la casa alle tue spalle
scivolasse fuori dall'orizzonte
si perdesse sui fondali
tra i relitti che splendono inutilmente
negli occhi muti dei pesci.

*Tería bastado unha raíz
ofrecida á nosa pasaxe
dun muro que costea a casa,
unha raíz xurdida do tufo
da escuridade da pedra
para ligar o presente ao pasado.
Teríala plantada nun xardín
baixo un ladrillo escachado
para que o edificio medrase en altura
e resistise o golpe dos ventos
que o sacudían no profundo.
En cambio, escolliches o mar
para ir fóra, retar
a escuma dos océanos,
loitar contra a forza das correntes
que esnaquizan o costado dos barcos
e alteran as rutas
deixando que a casa tras as costas
esvarase fóra do horizonte
para perderse no fondo
entre os pecios que refulxen inutilmente
nos ollos mudos dos peixes.*

Si potevano immaginare mondi
dai rottami e dalle carcasse
accatastate agli angoli delle strade.
Come inventare sciame di farfalle
da nugoli di mosche
o banchi di nuvole in transito
dalle folate di polvere, tra le baracche.
Erano i nuovi nati
che sapevano mettere i colori
nelle cose distrutte
loro che sognavano ancora la vita
nella morte che cresceva intorno.

*Podíanse imaxinar mundos
polas chatarras e carcacas
amontoadas nas esquinas das rúas.
Como inventar enxames de bolboretas
dende nimbos de moscas
ou bancos de nubes en tránsito
dende as axadas de po, entre as barracas.
Eran os recién nacidos
que sabían meter as cores
nas cousas destruídas
eles que aínda soñaban coa vida
na morte que crecía ao redor.*

De Terra di Mezzo, Raffaelli Editore, 2015

MARCO ARAGNO (Nápoles, 1986) é un xornalista, poeta e narrador. Publicou a súa primeira obra poética en 2008, *Zugunruhe* (LietoColle), e en 2015 *Terra di Mezzo* (Raffaelli editore), poemario do que proceden os textos

presentes nesta selección. Tamén en 2015 saíu do prelo a súa novela *Absolute* (Confine). Algúns dos seus poemas apareceron en revistas italianas e internacionais, *Atelier, Poeti e Poesia* e *Italian Poetry Review*.

Dina Basso

Aju sbagghiatu, perciò
vogghiu a nota nto rreggistru
du tumpulati bboni
scriviri centu voti
«ho imparato la lezione».
Nun s'ha cridiri, è gghiè veru
'e fantasimi 'nta testa:
nenti cchiù vuci ca diciunu
lassunu malirizioni; nenti cchiù
ppi punizioni, friddu e frevi e malatia.
Sì nun vidi, nunn'esista
sulu u ventu fa 'ccizioni:
sposta sdrarica e trasporta
a raggiuni de' cristiani.

*Equivoqueime, daquela
quero que me expedienten no rexistro
dúas boas hostias
escribir cen veces
«aprendín a lección».
Non tes que crer, é certo
ás pantasma na cabeza:
nin unha voz que di
deixa maldicións; nada máis
por punición, frío e febre e enfermidade.
Se non ves, non existe
só o vento é excepción:
move desarraiga e leva
as razóns dos cristiáns.*

Aju dittu sempri
ca cani nunn'i vogghiu,
picchi poi attocca
nun sulu darici a mangiari
ma soprattutto nesciri
co' caudu o cà nivì
ppì purtalli a sfantasiari:
ma uora
macari senza cani m'arritrovu
di notti
e di capumatina,
a purtari 'ntè strati u desideriu
di vidiriti,
a fallu nesciri
ca dintra a casa 'mpazziscia,
e u fazzu pisciari
a ogni cantunera,
spirannu ca poi, tu
passannu di ddà,
u senti u fetu di mia
e continui sciarannu l'aria
a ma stissa
prucissioni.

*Dixen sempre
que non quero cans,
pois logo toca
non só darlle de comer
pero sobre todo saír
coa calor ou coa neve
para levalos e entrete los:
pero agora
ao mellor sen cans me encontro
pola noite
e pola mañá cedo,
levando polas rúas o desexo
de verte,
a deixalo saír
que na casa tolea,
e déixoo mexar
en cada currunchu,
coa esperanza de que logo, ti
pasando por aló,
sintas o meu cheiro
e sigas ulindo o aire
da miña propia
procesión.*

Dicia ca m'ha parrari
di cosi importanti.
Pensu o distinu de cristiani
ca si vida da macchia
- idda parra, ma tu
tu cch'ha dumannari
da foggia da rrama, s'ha putari
ciuri frutta hana fetiri accussì u frati, l'animali
e quindi ju, tutti a cuncimari
'llichiri i cianchi da petra
ca poi tuttu si suca.
Auma pparrari
di cosi ddilicati
ca ppi ttia fussumu nuautri
e ju 'n particolari, a dditta i tia
«ggioia amore vita mia»:
ma tu cu fussutu ppi mia?
Mi canusci di du jorna
e ggjà pigghiasti cunfrenza.

*Dicias que me tes que falar
de cousas importantes.
Penso no destino dos cristiáns
que se ve desde a boscaxe
-ela fala, pero ti
ti debes preguntarlle
pola folla da rama, hai que podala
flores froita teñen que feder e así o irmán, os animais
e daquela eu, todos fertilizando
enchendo os costados da pedra
que despois todo absorbe.
Temos que falar
de cousas delicadas
que para ti seriamos nós
e eu en particular, segundo o teu dicir
«xoia amor vida miña»:
pero ti quen serías para min?
Coñécesme desde hai dous días
e xa colliches en confianza.*

*O primeiro texto publicouse no Calendario
utopico 2016, o segundo saíu na revista online
La Gru e o terceiro no Quadernario 2015*

DINA BASSO (Scordia, Catania, 1988) publicou en 2010 a súa primeira obra de poesía, *Uccalamma — Bocca dell'anima* (Le Voci della Luna), á que se lle concederon varios premios. Algúns dos seus textos incluíronse na antoloxía *La generazione entrante* (Ladolfi, 2011).

En 2013 publica coa editorial Iso-la o libro *Cosa inutile*, ilustrado por Elena Guidolin; en 2015 sae na antoloxía *L'ossa muti*, editada por Maurizio Cucchi, no *Quadernario* (LietoColle). Colabora co cantautor Cesare Basile.

Francesco Terzago

1.

Tra tutte le parole che un uomo possa dire, sono ben poche quelle a lui e ad altri care, io sono qui. Io sono qui. Ti dissi, in una calda serata di giugno, io sono qui e tu mi rispondesti con un cenno della testa, guarda da quella parte. Solo due persone potranno conoscersi lungo questo cammino, tu e io. Giungevano dalle case gli odori degli acquai, e del burro che disegna degli angeli con l'alluminio, i cibi conservati sono rianimati dal calore che li amalgama, i legumi, il tonno in scatola. Le cucine elettriche, o a metano, il focolare dove le madri delle nostre madri preparano la cena dei nostri padri. E noi, figli di altri figli, di un'altra epoca, non possiamo accedere a quei riti. Se vi prediamo parte è per una sostituzione degli affetti. Quelle discussioni, quei reciproci amori famigliari che ascoltiamo quando passiamo per la via altrimenti muta di un rumore muto che pervade le cifre dei passi, le misure inconcludenti del cammino; quel possesso, quell'ossessione del sangue che è altro sangue. Quale rito? Il ristoro avito, latino e cattolico. Dove sono le origine dei nostri nomi? Contadine o bastarde, che importa. Il significato di quei nomi si è perduto, le sillabe sono state ridisposte nell'arrendevolezza della distesa del lavoro impiegatizio e subordinato, nelle geometrie del decumano e dei palazzi mitiliformi. Nelle campagne la robinia ha conquistato lo scettrò e regna con nuovi precetti,

Entre todas as palabras que un home poida dicir, son ben poucas aquelas para el e para outros queridas, eu estou aquí. Eu estou aquí.

Díxenche, nunha quente noite de xuño, eu estou aquí e ti contestáchesme cun aceno de cabeza, mira cara aló. Só dúas persoas poderán coñecerse ao longo deste camiño, ti e mais eu. Chegaban dende as casas os olores dos acuarios, e da manteiga que debuxa uns anxos co papel albal, os manxares gardados reanímense pola calor que os amalgama, os legumes, o atún en lata. As cociñas eléctricas, ou con metano, a lareira onde as nais das nosas nais arranxaban a cea para os nosos pais. E nós, fillos doutros fillos, doutra época, non podemos acceder a aqueles ritos. Se participamos neles é por substitución dos afectos. Aquelas discusións, aqueles recíprocos amores familiares que escoitamos cando pasamos pola rúa doutro xeito muda dun rumor mudo que invade as cifras dos pasos, as medidas baldías do camiño; aquela pertenza, aquela obsesión do sangue que é outro sangue. Que rito? O acougo dos avós, latino e católico. Onde están as orixes dos nosos nomes? Labregas ou bastardas, que importa. O significado daqueles nomes perdeuse, as sílabas volveron estar dispostas na condescendencia cara á extensión do traballo asalariado e subalterno, nas xeometrías do decumano e dos edificios mitiliformes. Nos campos a robinia conquistou o cetro e reina con novos preceptos,

sostituisce con il suo vigore repentino
il nocciolo e l'olmo. Regna sul nuovo
regno vegetale, regna sulle piante
ostili e aliene; ospita i vermi piatti,
ospita i gamberi dello spazio, ospita il punteruolo
rosso, ospita la vespa cinese - era un mondo
fragile, prodigioso benché stretto nella
reciproca assistenza, nella pietà dell'amore,
se ne istruisce uno avaro d'amore,
noi stiamo morendo, il mondo si rinnova
ostile alla nostra ostilità è la vita rinnovata
e nauseabonda.

I torrenti sono infestati dai fantasmi
della plastica, e questi tendono
le loro membrane, tra rami esili si sfibrano.
I fantasmi che lambiscono l'acqua smerigliata
catturano gli avannotti, le orchidee spontanee
sono state trapiantate nella memoria.
Le zanzare fanno degli ornamenti, si allunga
la loro moltitudine quando tramonta. Dove
andiamo, chi ci sta inseguendo? Chi stiamo
inseguendo? Chi verrà dopo di noi?
Siamo veramente qui? Che cos'è
qui? Alberi non sono cresciuti saldi
pare che tu possa spingerli via con una mano
e farli cadere come un domino che oltrepassi
le case della via scomparendo nella periferia,
e da lì, questo gesto tuo, potrà raggiungere
luoghi tra loro separati. Fabbriche, cinema,
discoteche, villette a schiera incompiute,
vivai sbiancati, distese infestate. Qualcuno
ci sta inseguendo, siamo noi, nella fuga.

*substitúe co seu vigor repentino
o miolo e o olmo. Reina no novo
reino vexetal, reina nas plantas
hostís e alleas; hospeda os vermes planos,
hospeda as gambas do espazo, hospeda o escaravello
vermello, hospeda a avessa chinesa —era un mundo
fráxil, prodixioso aínda que estreito na
recíproca asistencia, na piedade do amor,
instrúese un avaro de amor,
nós estamos morrendo, o mundo renóvase
hostil á nosa hostilidade é a vida renovada
e nauseabunda.*

*Os torrentes infestáronse de fantasmas
do plástico, e estes tenden
as súas membranas, entre pólas gráciles se desfibran.
Os fantasmas que rozan a auga esmerilada
capturan os alevíns, as orquídeas espontáneas
transplantáronse na memoria.
Os mosquitos fan uns adornos, alóngase
a súa multitude cando anoitece. Onde
imos, quen nos persegue? Quen estamos
perseguido? Quen virá despois de nós?
De verdade estamos aquí? Que é iso
de aquí? Árbores non creceron firmes
parece que ti poidas empurralas lonxe cunha man
e deixalas caer coma un dominó que traspase
as casas da rúa desaparecendo na periferia,
e aló, aquel xesto teu, poderá alcanzar
lugares entre eles separados. Empresas, cinemas,
discotecas, chalés contiguos inacabados,
viveiros branqueados, extensións infestadas. Alguén
nos persegue, somos nós dous,
na fuga.*

2.

L'odore di terra metallica era entrato in casa, proveniva dai rami spezzati dallo schianto, era stato un furgone dei surgelati, in retromarcia. Le arance erano cadute sul marciapiede, con l'apparato di deboli foglie. Questo lei non lo sapeva e non le sarebbe importato – ma il sapore della linfa sugli occhi le aveva riportato alla memoria la potatura delle siepi di tuie e suo zio. Quello stesso giorno, un fine settimana agli inizi di giugno di una decina di anni prima, avevano piantato un girasole sotto alla finestra della cucina. Lo stesso giorno aveva trovato la talpa. La talpa, immobile, era infestata dalle larve. Era stato il suo primo incontro con la morte e non aveva pianto. Con quel pensiero davanti agli occhi ebbe il sospetto che le pareti, il palazzo, il suo soggiorno, stessero vibrando. Decise di trattenere il fiato, per qualche secondo, nel tentativo di comprendere che cosa stesse accadendo, trattenendo il fiato e chiudendo gli occhi avrebbe identificato le cause di quel fenomeno (terremoto?). Il suono era debole ma stava aumentando, si mischiava a quelli del suo corpo, i suoi tessuti non opponevano alcuna resistenza. Il suono così aveva modo di legarsi ai globuli rossi, ai linfociti T, ai fagociti, a ogni sua cellula. Il suono andava da una parte all'altra, rimbalzava e l'epidermide lo circondava impedendogli di uscire e così quello si accumulava condensandosi sugli organi. Quale ne fosse l'origine non le era possibile comprenderlo, per quanto lei si sforzasse. Forse era l'aria stessa che si scuoteva come un vetro che sta per rompersi. L'aria, era l'aria? A contrarsi e poi distendersi, come un muscolo completo, come percorsa dagli spasmi di un tetano generalizzato. Poteva essere qualche cosa al di là del muro, nell'appartamento dei vicini, o lontana, lontana e mastodontica, una

O recendo da terra metálica entrara na casa, procedía das pólas rotas polo choque, fora unha furgoneta de conxelados, de marcha atrás. As laranxas caeran na beirarrúa, co aparato das débiles follas. Iso ela non o sabía e non lle importaría —pero o sabor da linfa nos ollos devolvéraa á memoria a podadura das sebes de tuias e o teu tío. Aquel mesmo día, unha fin de semana ao comezo de xuño de hai dez anos como moito, plantara un xirasol baixo a fiestra da cociña. O mesmo día atopei unha toupa. A toupa, inmóbil, estaba infestada polas larvas. Fora o seu primeiro encontro coa morte e non chorara. Con aquel pensamento diante dos ollos tivo a sospeita de que as paredes, os edificios, a súa estadía, vibrasen. Decidíu deter o alento, por un intre, na tentativa de comprender que pasara, ao deter o alento e ao pechar os ollos identificaría as causas daquel fenómeno (terremoto?). O son era débil pero ía aumentando, mesturábase con aqueles do seu corpo, os seus tecidos non opoñían ningunha resistencia. O son dalgún xeito podía ligarse aos glóbulos vermellos, aos linfocitos T, aos fagocitos, a cada súa célula. O son ía dun lado a outro, rebotaba e a epiderme cercábao impedíndolle a saída e así aquel acumulábase condensando nos órganos. Cal fora a orixe non lle daba por comprendelo, por máis que ela se esforzase. Seica era o aire mesmo que se sacudía coma un vidro que está por romperse. O aire, era o aire? Ao contraerse e despois estirarse, coma un músculo completo, como percorrido por espasmos dun tétano xeneralizado. Podía ser algo máis alá do muro, no apartamento dos veciños, ou afastada, afastada e mastodóntica, unha máquina capaz de proxectar unha sombra na

macchina capace di proiettare un'ombra al
margine estremo del potenziale campo visivo.
Era il suono di una macchina. Di questo
si stava convincendo. Non una macchina qualsiasi,
non la betoniera. Era la macchina della fine dei tempi.
Un setaccio che gira e gira e frantuma le strade,
le palazzine, le automobili parcheggiate,
le barche in rada e i crocieristi. La macchina
rompe ogni involucro, libera le sostanze.

*marxe extrema do potencial campo visual.
Era o son dunha máquina. Diso
íase convencendo. Non unha máquina calquera,
non a formigoneira. Era a máquina da fin dos tempos.
Un baruto que xira e xira e esnaquiza as estradas,
os edificios, os coches aparcados,
os barcos no peirao e os cruceiristas. A máquina
rompe cada envoltorio, libera as sustancias.*

3.

Mi dici che c'è nebbia e che fa molto freddo. Qui è lo stesso, anche se quasi diecimila chilometri mi separano dalle tue mani. Neppure vedo i condomini, bianchi, al di là della strada. Quelli che, solitamente, quando al mattino scrollo via il sonno dalle finestre, mi attendono serrati nelle loro schiere. Rossi tatzebao, dorati caratteri, porta celeste, sono cose al di là del sipario. Così io mi convinco che su tutto il nostro pianeta sia sceso questo manto. Che là, dove non vediamo, stiano agendo forze indicibili. Il mondo che, domani, ci si parerà dinnanzi, sbattuto nel vento di cristallo, non sarà lo stesso dei giorni che hanno preceduto questa circostanza. Sarà un altro mondo dove latenti saranno le forze dell'incanto. Ogni persona recherà con sé questa terribile verità e, per questo stesso motivo, taceremo l'un l'altro il nostro male (il male è il tacere, il tacere è il male). Imboccheremo una strada dopo l'altra sino a quando, insensato in attesa al di là della svolta, sarà il mare. Aguzzo, verde, esausto, rosso, terribile. Cammineremo sulla diga foranea sino a raggiungere il nostro posto in prima fila. Repentini squarci tra le nubi e luci mulineranno. Le statue della Madonna e del Cristo riemergeranno, mute e chiare, dal fondale dove furono deposte da un gruppo di subacquei più di quarant'anni fa, le onde disporranno queste due cose sulla pietra come pezzi di sughero sbiancati. A distanza di qualche anno da questi eventi ci saremo del tutto convinti che uno strano sogno sia stato messo sullo schermo. Sarà stato uno scherzo del sangue, nostro nonno (o bisnonno) non era stato forse schizofrenico? Chiameremo questo disturbo, nei nostri dialoghi interiori, fervida immaginazione post-adolescenziale. Torneranno i dubbi, le incertezze, quando, lungo una mulattiera dalle parti tue, incroceremo uno sconosciuto, sarà come rivedere un vecchio cane con il quale, negli anni, ci si è guadagnati una certa confidenza. Ci si saluterà con un reciproco cenno della testa, dopo un istante d'esitazione.

Disme que hai néboa e que vai muito frío. Aquí é o mesmo, aínda que case dez mil quilómetros me separen das túas mans. Nin sequera vexo os condomínios, brancos, alén da estrada. Aqueles que, normalmente, cando pola mañá boto fóra o sono das xanelas, me agardan pechados nas súas filas. Vermellos dazibao, dourados caracteres, porta celeste, son cousas máis alá do pano. Así eu me convenzo de que por riba de todo o noso planeta caeu este manto. Que aló, onde non vemos, están actuando forzas indicibles. O mundo que, mañá, se nos vai parar diante, abatido polo vento de cristal, non será o mesmo dos días que adiantaron esta circunstancia. Será outro mundo onde latentes serán as forzas do encanto. Cada persoa levará consigo esta terrible verdade e, por esa mesma razón, calaremos mutuamente o noso mal (o mal é calar, calar é o mal). Colleremos unha estrada tras outra ata que, insensato á espera dun xiro, estea o mar. Agudo, verde, exhausto, vermello, terrible. Camiñaremos sobre o dique foráneo ata alcanzar o noso asento en primeira fila. Repentinos raiados entre as nubes e luces revolveranse. As estatuas da Virxe e do Cristo volverán emerxer, mudas e claras, do fondo onde estiveron depostas por un grupo de mergulladores hai máis de corenta anos, as olas disporán estas dúas cousas na pedra como anacos de cortiza branqueados. A distancia de algúns anos destes eventos iremos convencéndonos totalmente de que un estraño sono estivera na pantalla. Sería pola broma do sangue, o noso avó (ou bisavó) non tiña sido seica esquizofrénico? Chamaremos esta molestia, nos nosos diálogos interiores, fêrvida imaxinación posadolesencial. Volverán as dúbidas, as incertezas, cando, polas carreiras das zonas túas, nos crucemos cun descoñecido, será como volver ver un vello can co que, ao longo dos anos, gañamos certa confianza. Saudarémonos cun recíproco aceno de cabeza, tras un momento de vacilación.

inéditos

FRANCESCO TERZAGO (Verbania, 1986) estudou Linguaxes e Técnicas da Escrita na Universidade de Padua. Colaborou e colabora con diferentes revistas e proxectos culturais en Internet. Forma parte da redacción de *In Pensiero* e *Argo*, na que editou *L'Italia a pezzi. Antologia dei poeti in dialetto e in altre lingue minoritarie (1950-2013)* e na que é director artístico da serie «Argo, annuario di poesia».

Os seus poemas atópanse nas seguintes revistas: *Italian Poetry Review*, *ClanDestino*, *Le Voci della Luna*, *Nuovi Argomenti* e *ALI*. Parte da súa obra recompílase en *La generazione entrante* (Ladolfi Editore) e *Poeti della lontananza* (Marco Sava Edizioni), ademais de estar en diversas páxinas web e blogues de poesía. El mesmo mantén o blogue persoal: <http://vermena.blogspot.it/>.

Irene Paganucci

Mi è rimasto un dolore tra i denti,
un dolore verde prezzemolo.
Lo tocco con la lingua per tentare
un'ablazione, mi si nota
quando rido: c'è come un'orma – come
un'ombra – e mai nessuno
che me lo viene a dire, che poi mi offre
un ostuzzicadenti.

*Quedoume unha dor nos dentes,
unha dor verde perexil.
Tócoa coa lingua por tentar
unha ablación, nótese
cando río: hai coma unha pegada —coma
unha sombra— e nunca ninguén
que veña para dicirno, que logo me ofrezca
un escarvadentes.*

Delle volte apro l'armadio, metto un vecchio maglione tuo, piango forte come quando ero piccola e volevo tanto un cane.

Allora prendevo la bici, andavo nell'orto vicino casa, tenevo in braccio le galline, le accarezzavo.

*Ás veces abro un armario, poño un vello xersei teu, choro forte como cando era pequena e quería tanto un can.
Entón collía a bici, ía á horta preto da casa, tiña nos brazos as galiñas, agarimábaas.*

Samir Galal Mohamed

Ti riscaldi con le parole dei poveri
nei secoli dei secoli. Nel pieno di
un silenzio pieno risorgi e palpiti e
io brillo: tu dall'incarnato borghese,
io dal sudore speziato.

*Quéntaste coas palabras dos pobres
nos séculos dos séculos. No medio
dun silencio cheo resucitas e latexas e
eu brillo: ti do burgués feito carne,
eu coa suor a especias.*

A un padre

Io sono l'orfano
figlio di un uomo annientatosi
nel nome di un'altra identità,
dello spirito di un tempo terminale.
Padre mio imbalsamato.
Assimilato fino all'ultimo
residuo di paura del non-essere
consumato, già una vita
hai procrastinato: morte apparente
che non si fa dialogo all'infuori di te;
ora vedo il tuo, nuovo, tra i corpi
di oggi dilaniati dalla storia.

A un pai

*Eu son orfo
fillo dun home aniquilado
no nome doutra identidade,
do espírito dun tempo terminal.
Meu pai embalsamado.
Asimilado ata o último
residuo de medo do non-ser
consumido, xa unha vida
procrastinaches: morte aparente
que non se fai diálogo fóra de ti;
agora vexo o teu, novo, entre os corpos
hoxe esnaquizados pola historia.*

Lascerei il mio corpo per un corpo nuovo, per una voce nuova: sarei così, di nuovo, più vicino al linguaggio dell'essere prossimi all'origine — occhi nuovi; pochi anni dal principio mi separerebbero. Sarei più sapiente che filosofo. Avrei gli occhi di una scienza perfetta, le mani piccole e i piedi piccoli piccoli.

Mio figlio sarei io: che muoio da filosofo, ero già sapiente.

Deixaría o meu corpo por un corpo novo, por unha voz nova: así sería, de novo, máis próximo á linguaxe do ser preto á orixe —ollos novos; poucos anos do principio me separarían. Sería máis sabio ca filósofo. Tería os ollos dunha ciencia perfecta, as mans pequenas e os pés pequenos pequenos.

O meu fillo sería eu: morro de filósofo, xa era sabio.

De Fino a che sangue non separi, 2015

SAMIR GALAL MOHAMED (1989) naceu nas Marcas, na provincia de Pesaro e Urbino, de nai italiana e pai exipcio. Os seus poemas apareceron en *La Resistenza della Poesia* (Urbino, 2013), *Poeti e Poesia* (Roma, 2014), *C|E|L|E|S|T|E Autoproduzioni* (Pesaro,

2014) e no *XII Quaderno di Poesia Italiana Contemporanea* (Milán, 2015). Na actualidade escribe no blogue *La Città Nuova* do Corriere.it, a versión web do xornal *Il Corriere della Sera*. Vive entre Urbino e Milán.

Maddalena Lotter

I ragazzi non sanno cosa viene dopo
e che il denaro è importante
per quando arriva la grande stanchezza
e come poi si pagano gli errori
di una vita sparsa,
ma sanno i ragazzi di bucato pulito.

*Os rapaces non saben o que vén despois
e que o diñeiro é importante
para cando chegue o gran cansazo
e como logo se pagan os erros
dunha vida dispersa,
pero saben os rapaces da roupa limpa.*

Ma se sono ancora tutti
belli rotondi con le guance di grano.
A volte si parla di lavoro
di come sarà in futuro e che non è
mai da pensarci; pensare è cosa
lenta d'altri tempi, ora forse
ci si può preoccupare e subito poi
ci si può sedare. A volte
se non trovo qualcosa mi sa
che mi ammazzo, ma è così
solo per dire.

*Pero se son todos aínda
guapos redondos coas meixelas de trigo.
Ás veces fálase de traballo
de como será no futuro e que non hai
que pensar nunca nel; pensar é cousa
lenta doutros tempos, agora seica
pode un preocuparse e logo axiña
pode un sedarse. Ás veces
se non atopo algo ao mellor
mátome, pero é tan
só por dicir.*

Come sei magra, dicono, un fuscello,
ma mangi? Fosse questo, rispondo
il nutrimento: la bistecca al sangue
e gli integratori di vitamine,
materia a tenerci in piedi di giorno
per fare le azioni, gli affari,
occupare un corpo finché si muore.
Non ho appetito grazie
spero un giorno di somigliare all'aria,
allo spazio tra due cose o a un'idea che nasce.

*Que delgada estás, din, unha ramiña,
pero comes? Se é por iso, respondo
co alimento: bisté pouco feito
e os integradores de vitaminas,
materia que nos mantén de pé de día
para facer accións, os negocios,
ocupar un corpo ata que morra.
Non teño fame grazas
espero un día parecerme ao aire,
ao espazo entre dúas cousas ou a unha idea que nace.*

De Verticale (LietoColle & pordenonelegge.it, 2015)

MADDALENA LOTTER (Venecia, 1990) diplomouse no Conservatorio de Venecia e exerce a profesión de música. Ademais estase graduando en Filoloxía e Crítica Literaria na Universidade de Padua. A súa primeira obra titúlase *Verticale* (LietoColle & pordenonelegge.it, 2015), de onde proceden os textos desta selección.

Algúns dos seus poemas apareceron en revistas literarias online como *Nuovi Argomenti*, *Atelier*, *Nazione Indiana*, *Poesia Rainews*, *Interno Poesia*; outros, publicáronse na antoloxía *Post'900 – Lirici e narrativi* (Ladolfi, 2015).

Gianluca Fùrnari

XVIII

Forse anche noi dichiareremo rotta,
padre, una sera, forse sentiremo
noi come te le viscere costrette.

Forse neppure noi lo capiremo
che quello è il passo falso, che è la falla
che dà su un'altra vita (o molto meno) –

ma intanto recitando lungo i ponti
la tua falcata, padre, ma portando
la tua paternità dentro ogni gesto,
salderemo i tuoi amori –

quella sera
te li restituirò già vissuti.

*Seica mesmo nós declararemos roto,
pai, un serán, seica sentiremos
nós coma ti as vísceras constringidas.*

*Seica nós tampouco o entenderemos
que aquilo é o paso falso, que fai auga
e dá cara a outra vida (e moito menos) –*

*namentres recitando ao longo das pontes
a túa zancada, pai, pero levando
a túa paternidade dentro de todo xesto,
soldaremos os teus amores –*

*aqueel serán
devolverémoste ben vivido.*

XXIX

Non bastavano i giorni a contenerci –
volevamo morirne, seminarci
per rifruttificare – non bastavano
gli atti di fede –

portavamo sempre
i nostri corpi come carburanti, –
e gettarli nel cuore dei crateri
per ripescarli simili a corazze
pullulanti di fuoco –

era in eccesso la valenza,
e le morti incessanti, inconfessate.

*Xa non valían os días para conternos –
queríamos morrer, sementarnos
para volver frutificar – xa non valían
os actos de fe –*

*levabamos sempre
os nosos corpos coma carburantes, –
e botalos no corazón dos cráteres
para recollelos semellantes a coirazas
repletas de lume –*

*sobraba a valentía,
e as mortes incesantes, inconfesadas.*

XXXV

Occorreranno tecnici del canto
quando ogni altro mestiere avrà fallito,
profili certi, competenze liriche
per rimettere a nuovo la sostanza –

così risponderemo noi all'annuncio,
ridaremo contegno ad ogni cosa
prima di seppellirla – neve, amori,
parole – lasceremo
il mondo dopo averlo fatto lucido;

ma fissando il collasso, congelando
noi stessi dentro l'opera di luce.

*Precisaranse técnicos do canto
cando calquera outro oficio falle,
perfiles certos, competencias líricas
para arranxar como nova a substancia –*

*daquela nós responderemos aos anuncios,
devolveremos a dignidade a cada cousa
antes de sepultala – neve, amores
palabras – deixaremos
o mundo despois de volvelo lustroso;*

*pero centrándose no colapso, conxelando
nós mesmos dentro dunha obra de luz.*

De Vangelo elementare (Raffaelli Editore, 2015)

GIANLUCA FURNARI (Catania, 1993) estase licenciando en Filoloxía Clásica na Universidade de Catania. Estreouse grazas a recompilación *Vangelo elementare* (Raffaelli, 2015), obra finalista no Premio Rimini 2015 e gañadora do Premio Elena Violani Landi 2016. Algúns

dos seus textos apareceron nas antoloxías *Post '900 Lirici e narrativi* (Ladolfi, 2015) e nas revistas *Atelier* e *L'EstroVerso*, no blogue *Poesia* de Luigia Sorrentino, e no xornal *La Sicilia*. Actualmente é membro e colaborador activo do *Centro di Poesia Contemporanea* de Catania.

POÉTICAS

DOOR
NOVA

Emilio Araújo

11 DE FEBREIRO

estiven fregando o comedor
porque rompeu o frasco que tiña o sangue
e púxeno todo perdido
teño as mans moi frías
eiquí hai néboas
non hai sol
estiven atando agora os zapatos
teño o caldiño feito
pero aínda teño que subir a leña
frío eu téño
outros non o terán
pero eu si
só estou ben na cama
na serra aínda hai neve
onte á noite habíaa
a lúa vina ises días
eu métome na cama e pecho as portas
e non saio fóra
a lúa debe ser vella
gasto dúas gavelas de leña para quentar a auga
e para facer un caldiño
ou unhas patacas
cómpreme unha mañá
ou unha tarde boa
para que me fervan as potas coa auga das botas
teño que estar deica a deshora
a roupa que quitei onte á noite
á mañá mollaba as mans
coma se a metera no río
dicía fría coma a neve
agora aínda che vén moito frío
no marzo aínda hai frío
no abril
no maio aínda hai frío

non vale roupa
traio eu dous xerseis por baixo
e un por riba
tres
e non fan nada
e traio un refaixo
da cintura abaixo
debe ser da saia
está negro
agora cumpría lavallo
subir a escaleira cústame un trunfo
anda un toupo no curral
andaba
tiña toupeira onda o cortello
foza cara á aira
á mañá vístese un frío
e non encontra lume
e pídeme o corpo tomar algo
o licor gústame
cando vai frío é millor o licor
o anís xa o acabei
ui!
désdeque

Con Isolina Pumar, Lubrigo, 11 de febreiro do 2015

Celso Fernández Sanmartín

cadroume ver un pardal
aquí ó carón
virse coller dos pés a unha palla de aveia
debulloulle un gran ollando para min
balanzouse
coma se se fose erguer da cama
e marchou ensinando o gran
no bico
cun xesto
máis parecido a rir cá comer

noutronte
un peto real

tirado na estrada
collino

e boteino no xardín de rosas dunha casa
hoxe mesmo

un cirrio
collino

e deixei nun xardín con buxos arredondados
como conclusión

que a carne toque a terra
repouse ó pé de plantas

coma quen cae redondo
pola forza do sono

e marca coa atención
un sen querer

ollar
día a día
o perímetro
dunha mazá
criándose
esperarlle
a cor a unha amora

no ar que respiraban tamén voaban

o ar para voar
para comunicar olores
para misturar temperaturas
para respirar
para cantar
para ter a vista parada

a un croio calquera do río pasáronlle uf
milleiros de millóns de quilómetros de auga por todos lados
así que
un respecto

Unha cousa boa
da labranza e do pastoreo
sempre foi que
parte da distracción era atender

Lalín, 5 de agosto de 2016

SUMARIO

- 5 **CREACIÓN**
- 7 ALFONSO PEXEGUEIRO
Nenos xogando
- 9 AMAUTA CASTRO
É febreiro
- 12 BALDO RAMOS
Diálogos con Eugenio Granell
- 16 CARLOS LEMA SALVADO
[Vai camiño da Praia]
- 19 CELIA PARRA
A soidade dos nomes
- 21 CLARA VIDAL
De nome propio, Alois
- 25 DANIEL SALGADO
Sobre a moral, Sobre a liberdade e Sobre a linguaxe
- 26 ELVIRA RIVEIRO TOBÍO
Porta
Cangrexo
- 28 EMMA PEDREIRA
A nena rara
- 31 ISAAC XUBÍN
As armas colocadas no vector

- 33 JESÚS CASTRO YÁÑEZ
Tega (tríptico dunha avoa que non sabía)
- 36 LARA DOPAZO RUIBAL
o monstro
- 38 LARA ROZADOS
As cousas que xa non
«O terrorismo de estado é certo»
- 40 LINO BRAXE
Cuarteto parisino
- 42 LUZ PICHEL
CO CO CO U
- 46 MÍRIAM FERRADÁNS
que se chamará caín
- 48 MONCHO IGLESIAS
[Un arco da vella cor carriza e cobre]
- 49 NOELIA GÓMEZ CALVO
Aromas
- 51 ORIANA MÉNDEZ
[A nosa avoa leva]
[Ábrense as costuras no corpo como quebra]
[Hai as uñas por dentro da fala]
- 54 PAULINO VÁZQUEZ
Pola abolición de come-lo caldo
- 55 RAFA VILAR
Pa(i)saxes
- 58 TAMARA ANDRÉS
O lume eterno
- 60 XOSÉ DANIEL COSTAS CURRÁS
Tecedores de ferro
- 63 XOSÉ MARÍA ÁLVAREZ CÁCCAMO
Catro poemas
- 67 MARIO REGUEIRA
Pallasos na floresta
- 69 REXINA VEGA
Carne sobre carne
- 71 LINO BRAXE
A sobriña de Corto Maltés

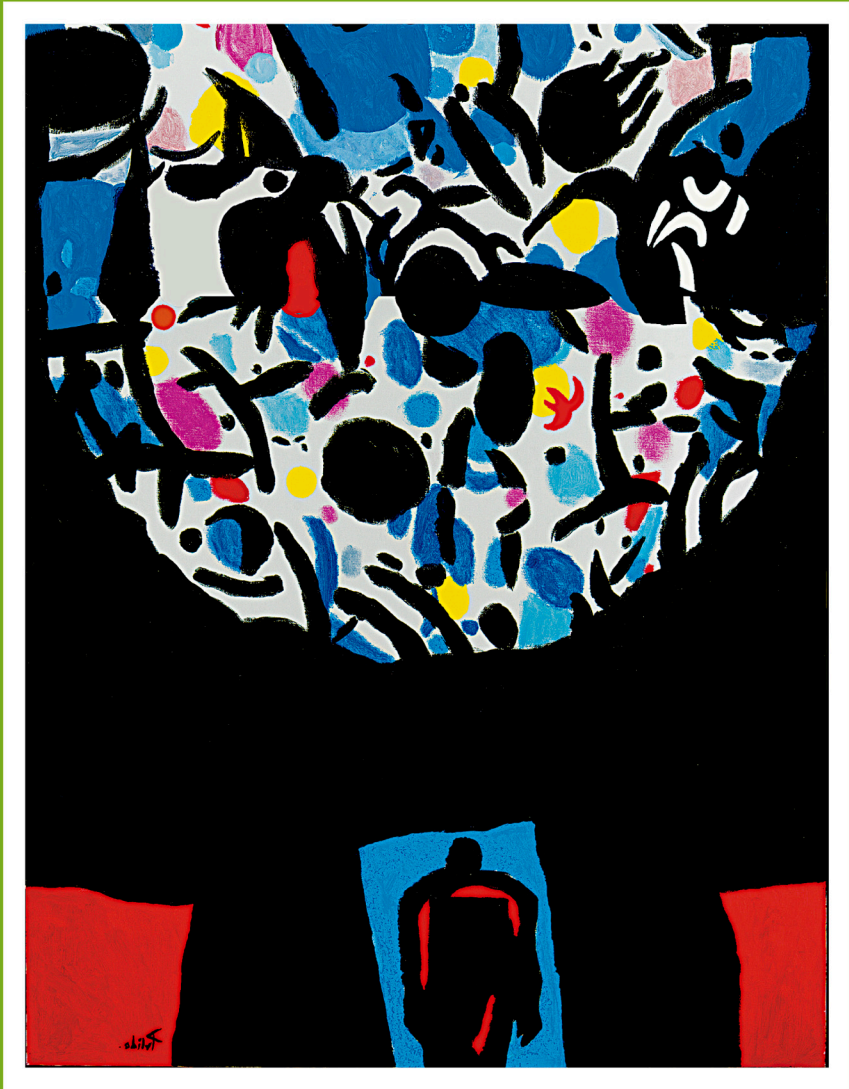
- 73 **VOCES DE FÓRA**
- 75 **SILLOGE**
 Máis alá da crise: breve antoloxía de poesía italiana *under 30*
Introdución, escolma e tradución do italiano de Marco Paone
- 80 **MARCO ARAGNO**
 [Non attendere nessun allarme] | [*Non agardes ningunha alarma*]
 [Ci sarebbe bastata una radice] | [*Tería bastado unha raíz*]
 [Si potevano immaginare mondi] | [*Podíanse imaxinar mundos*]
- 83 **DINA BASSO**
 [Aju sbagghiatu, perciò] | [*Equivoqueime, daquela*]
 [Aju dittu sempri] | [*Dixen sempre*]
 [Dicia ca m'ha parrari] | [*Dicías que me tes que falar*]
- 86 **FRANCESCO TERZAGO**
 1 | 1
 2 | 2
 3 | 3
- 92 **IRENE PAGANUCCI**
 [Mi è rimasto un dolore tra i denti] | [*Quedoume unha dor nos dentes*]
 [Delle volte apro l'armadio, metto un] | [*Ás veces abro un armario, poño un*]
 [Somigliare è discreto rubare] | [*Semellar é discreto roubar*]
- 95 **SAMIR GALAL MOHAMED**
 [Ti riscaldi con le parole dei poveri] | [*Quéntaste coas palabras dos pobres*]
 [A un padre] | [*A un pai*]
 [Lascerei il mio corpo per un corpo] | [*Deixaría o meu corpo por un corpo*]
- 98 **MADDALENA LOTTER**
 [I ragazzi non sanno cosa viene dopo] | [*Os rapaces non saben o que vén despois*]
 [Ma se sono ancora tutti] | [*Pero se son todos aínda*]
 [Come sei magra, dicono, un fuscello] | [*Que delgada estás, din, unha ramiña*]
- 101 **GIANLUCA FURNARI**
 XVIII | XVIII
 XXIX | XXIX
 XXXV | XXXV

105	POÉTICAS
107	EMILIO ARAÚXO
110	CELSO FERNÁNDEZ SANMARTÍN

Este volume da revista
Dorna. Expresión poética galega
saíu do prelo nos obradoiros da Imprenta
Universitaria. Compostela,
outono de 2016

DORNA

EXPRESSION POÈTICA GALGA Nº 39
2016